

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

Fakultet
elektrotehnike i
računarstva

Diplomski studij

**Informacijska i
komunikacijska tehnologija:**

Telekomunikacije i informatika

Računarstvo:

Programsko inženjerstvo i
informacijski sustavi

Računarska znanost

Raspodijeljeni sustavi

9. Replikacija i konzistentnost podataka

Ak. god. 2020./2021.

Creative Commons

- slobodno smijete:

- **dijeliti** — umnožavati, distribuirati i javnosti priopćavati djelo
- **prerađivati** djelo

- pod sljedećim uvjetima:

- **imenovanje:** morate priznati i označiti autorstvo djela na način kako je specificirao autor ili davatelj licence (ali ne način koji bi sugerirao da Vi ili Vaše korištenje njegova djela imate njegovu izravnu podršku).
- **nekomercijalno:** ovo djelo ne smijete koristiti u komercijalne svrhe.
- **dijeli pod istim uvjetima:** ako ovo djelo izmijenite, preoblikujete ili stvarate koristeći ga, preradu možete distribuirati samo pod licencom koja je ista ili slična ovoj.

U slučaju daljnjeg korištenja ili distribuiranja morate drugima jasno dati do znanja licencne uvjete ovog djela.

Od svakog od gornjih uvjeta moguće je odstupiti, ako dobijete dopuštenje nositelja autorskog prava.

Ništa u ovoj licenci ne narušava ili ograničava autorova moralna prava.

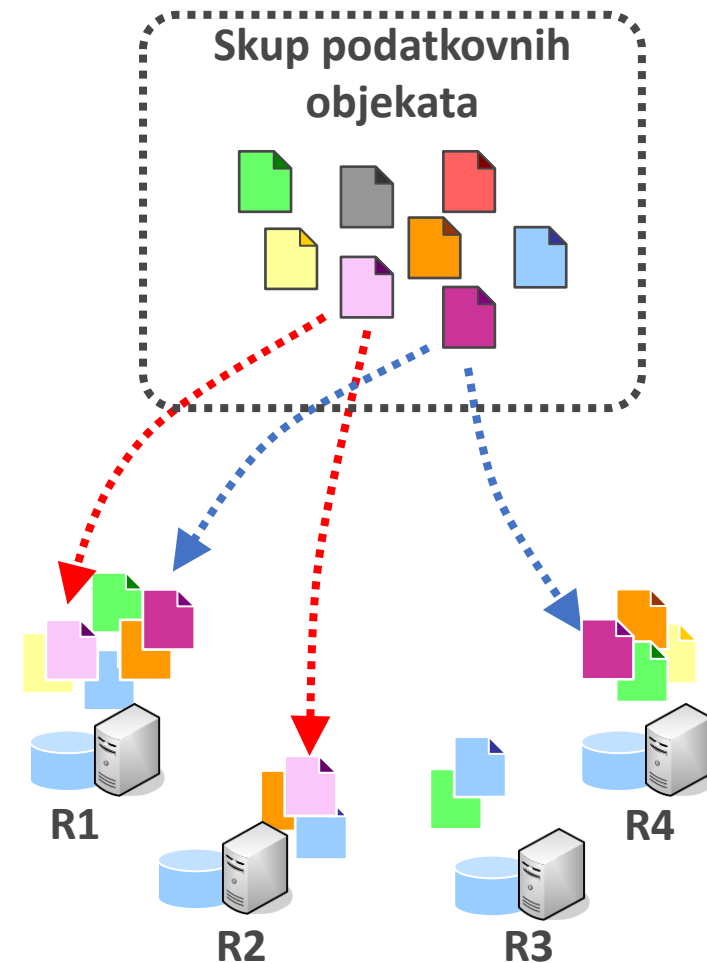
Tekst licence preuzet je s <http://creativecommons.org/>

Sadržaj predavanja

- Replikacija i konzistentnost podataka
 - Svrha replikacije podataka
 - Dijeljeni spremnički prostor
- Modeli održavanja konzistentnosti podataka
- Uspostava replikacije podataka

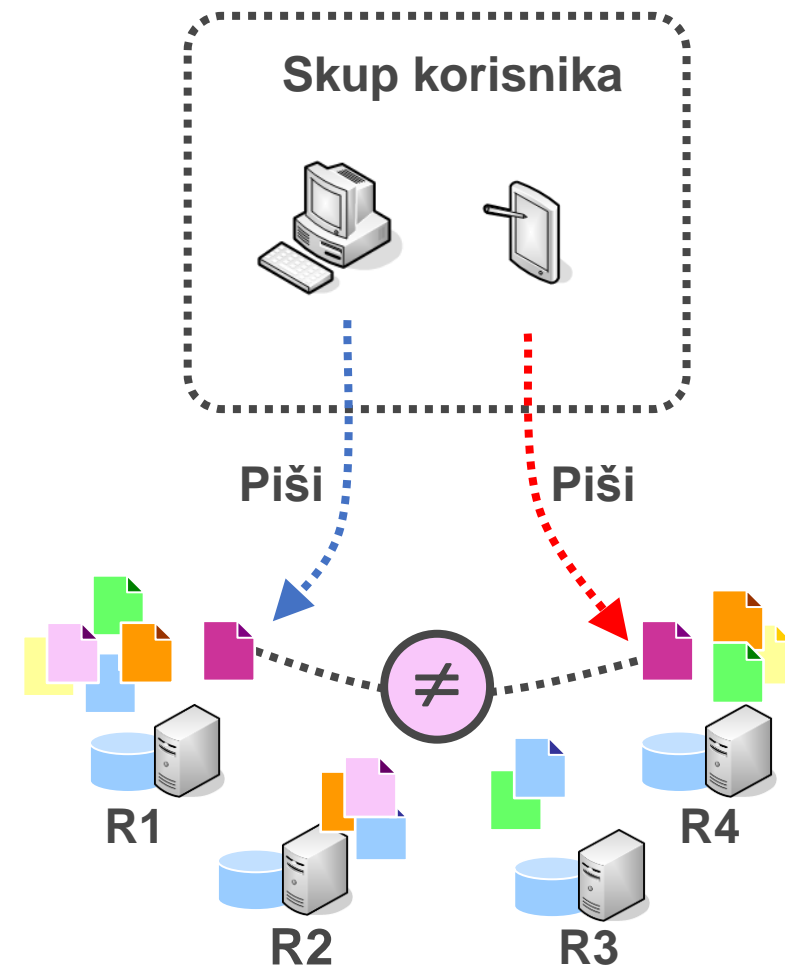
Replikacija

- Raspodijeljeni sustavi koriste podatkovne objekte postavljene na skupu računala
- Podatkovni objekti su spremljeni u obliku nekoliko kopija (**replika**) na različitim računalima
- Replikacija je postupak stvaranja i upravljanja kopijama podatkovnih objekata

Konzistentnost podataka

- Replike istog objekta mogu istodobno i nezavisno koristiti različiti korisnici i mijenjati ih na različite načine u vremenu
- Konzistentnost je **narušena** kada postoje replike nekog objekta koje nemaju istovjetno stanje
- Nakon nekog vremena postići će se konzistentno stanje – **eventualna konzistentnost**

Svrha replikacije

- **Pouzdanost podataka**

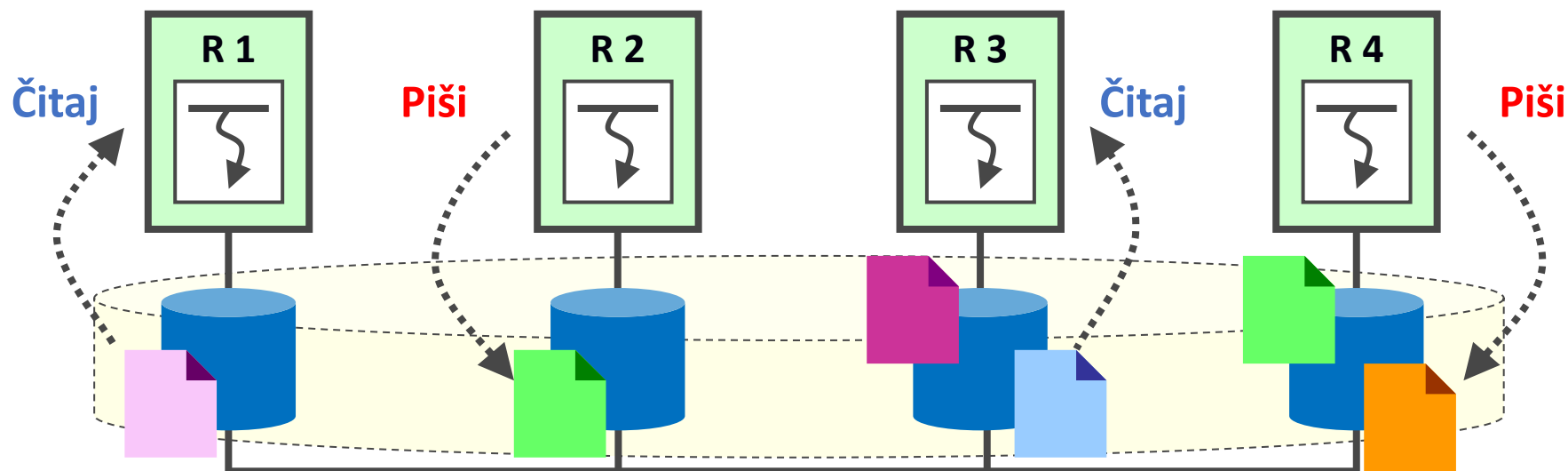
- U slučaju da neka od replika postane nedostupna, sustav prosljeđuje zahtjeve preostalim dostupnim replikama
- U slučaju da neka od replika ima pogrešne zapise, usporedbom zapisa više replika ostvaruje se otpornost na pogreške u zapisima

- **Učinkovito posluživanje podataka**

- U slučaju da neka od replika je preopterećena, pristigli zahtjevi prosljeđuju se ostalim replikama
- Replike je moguće predodrediti za posluživanje različitih razreda zahtjeva

Model dijeljenog spremničkog prostora

- Skup spremničkih prostora na računalima u raspodijeljenoj okolini
- Osnovne operacije
 - Čitanje podataka (**R**)
 - Pisanje podataka (**W**)

Hadoop Distributed File System (HDFS)

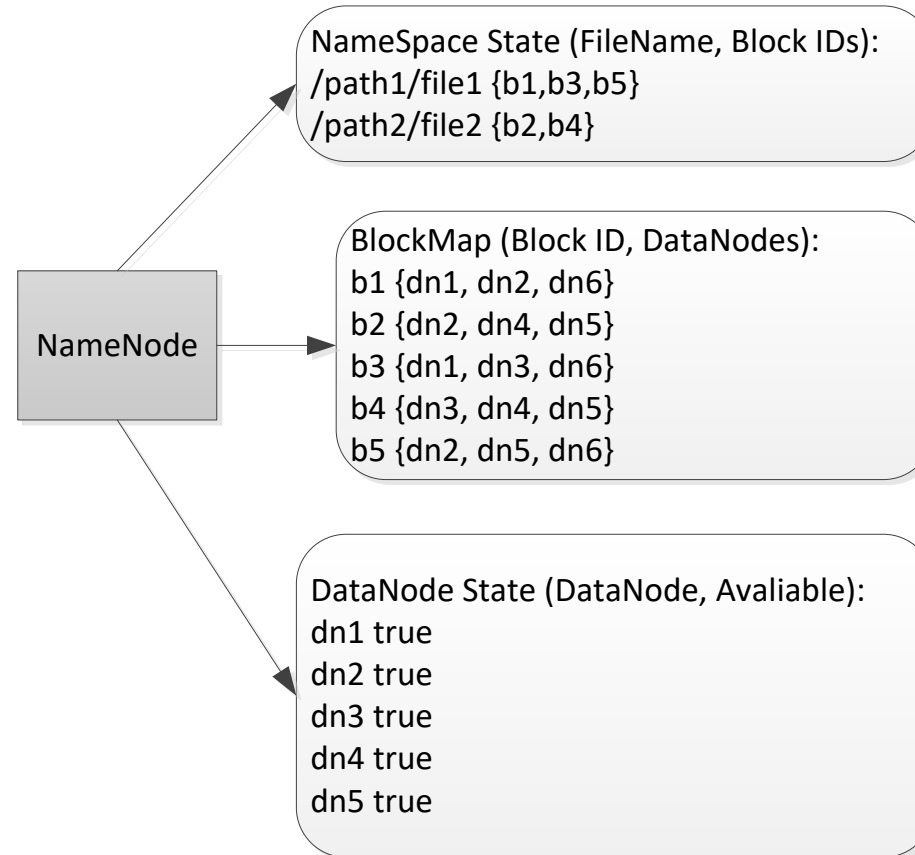
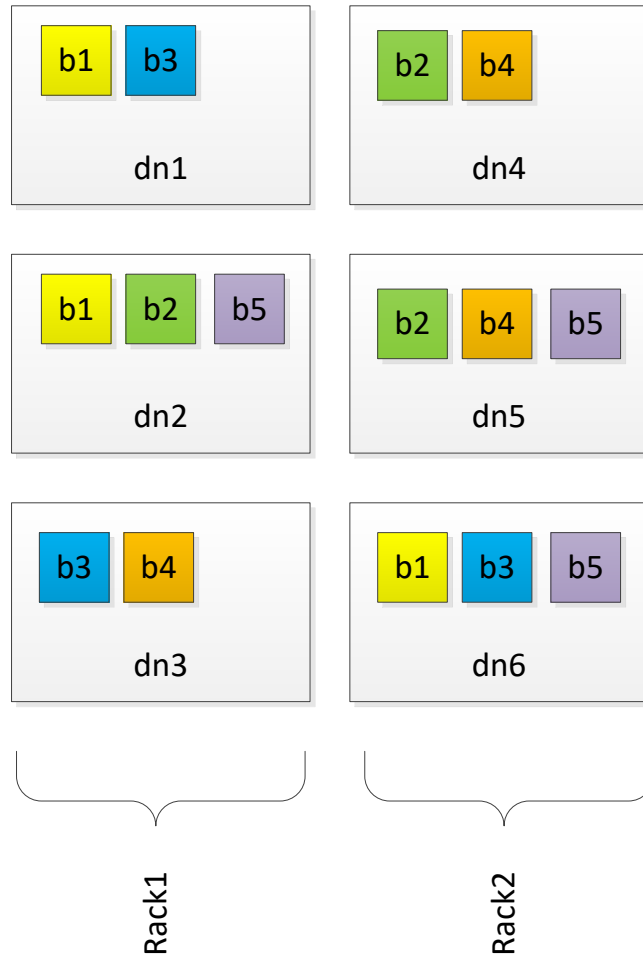
- Primjer dijeljenog spremničkog prostora
- Čini ga grozd računala (skup računala povezanih brzom lokalnom mrežom) koji se sastoji od jednog glavnog čvora **NameNode** i nekoliko pomoćnih čvorova **DataNode**
- Svaki podatkovni objekt (datoteka) se u HDFS-u
 - Dijeli na jedan ili više blokova podataka (čija je maksimalna veličina unaprijed predefinirana)
 - Pri čemu je svaki blok podataka (uobičajeno) repliciran 3 puta
- Čvorovi **DataNode**
 - Pohranjuju blokove podataka kod sebe
 - Obrađuju klijentske zahtjeve za pisanje i čitanje blokova podataka
- Čvor **NameNode**
 - Upravlja spremničkim prostorom – određuje gdje će biti pohranjene replike pojedinog bloka podataka
 - Regulira pristup klijenata pohranjenim podatkovnim objektima jer jedini zna gdje se nalaze replike određenog bloka podataka

Replikacija u HDFS-u

- Svaki **DataNode** periodički šalje poruke **NameNode-u**
 - Porukama **HeartBeat** daje do znanja da je i dalje raspoloživ
 - Porukama **BlockReport** dojavljuje koji blokovi podataka su pohranjeni kod njega
- Na osnovu ovih poruka **NameNode**
 - Inicira dodatnu replikaciju ukoliko neki **DataNode**
 - Postane nedostupan (npr. zbog tehničkog kvara) ili
 - Izgubi blokove podataka pohranjene kod njega (npr. u slučaju problema na nekom od njegovih tvrdih diskova)
 - Inicira brisanje viška replika prilikom vraćanja u sustav privremeno nedostupnog **DataNode-a**
 - Prosljeđuje klijentske zahtjeve za pisanje i čitanje blokova podataka samo na ispravne čvorove **DataNode**

Arhitektura HDFS-a

DataNodes:

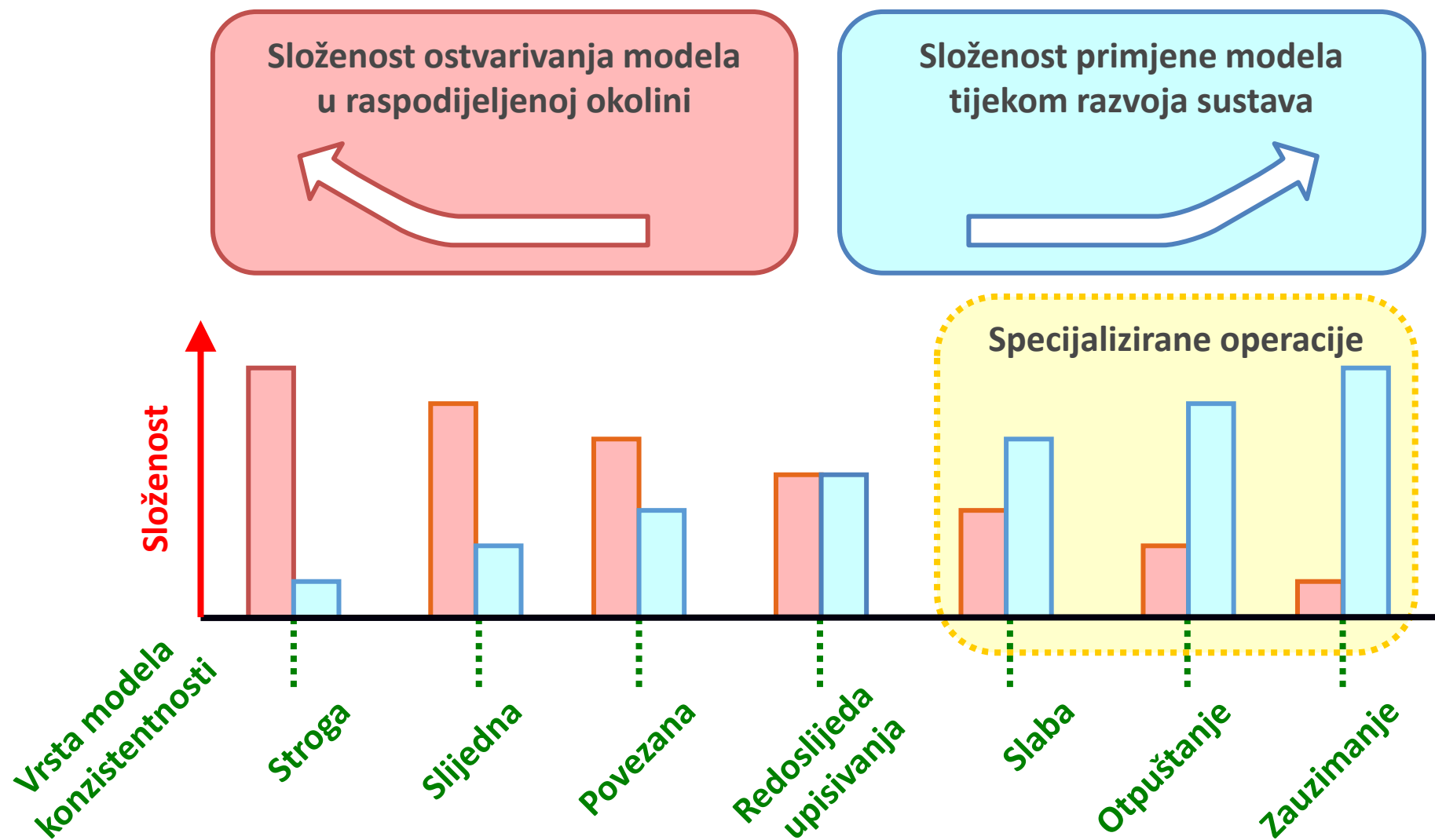
Sadržaj predavanja

- Replikacija i konzistentnost podataka
 - Svrha replikacije podataka
 - Dijeljeni spremnički prostor
- Modeli održavanja konzistentnosti podataka
- Uspostava replikacije podataka

Modeli održavanja konzistentnosti podataka

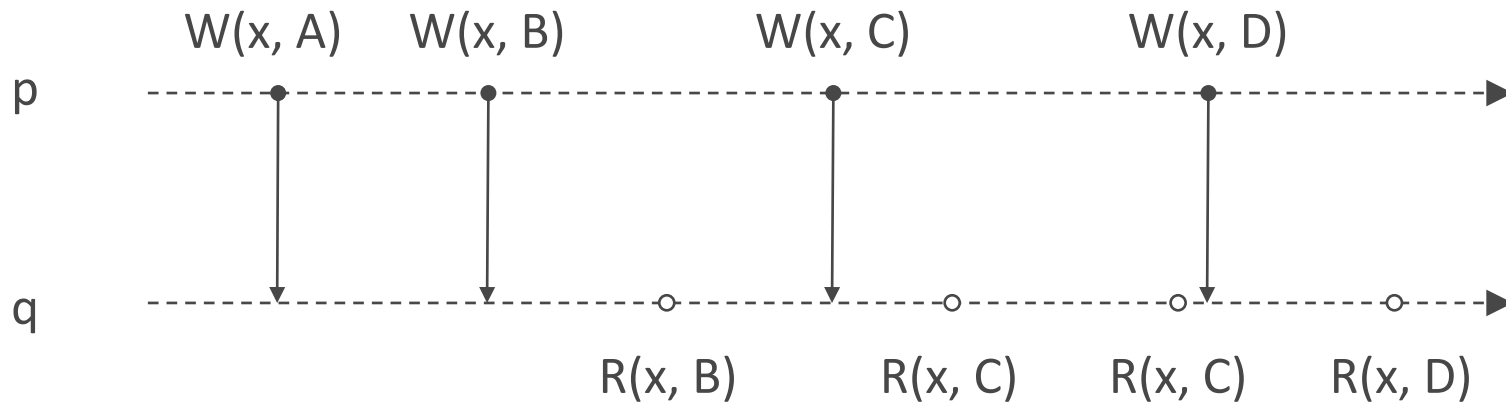
- Raspodijeljeni sustav **podržava** određeni model konzistentnosti kada se:
 - podaci u sustavu **mijenjaju** i te
 - **promjene vide** samo na **načine dozvoljene** tim modelom
- Model konzistentnosti stoga uvodi ograničenja na načine mijenjanja podataka u vremenu te na načine na koje se te promjene vide u sustavu

Razredba modela konzistentnosti

Stroga konzistentnost (*Strict consistency*)

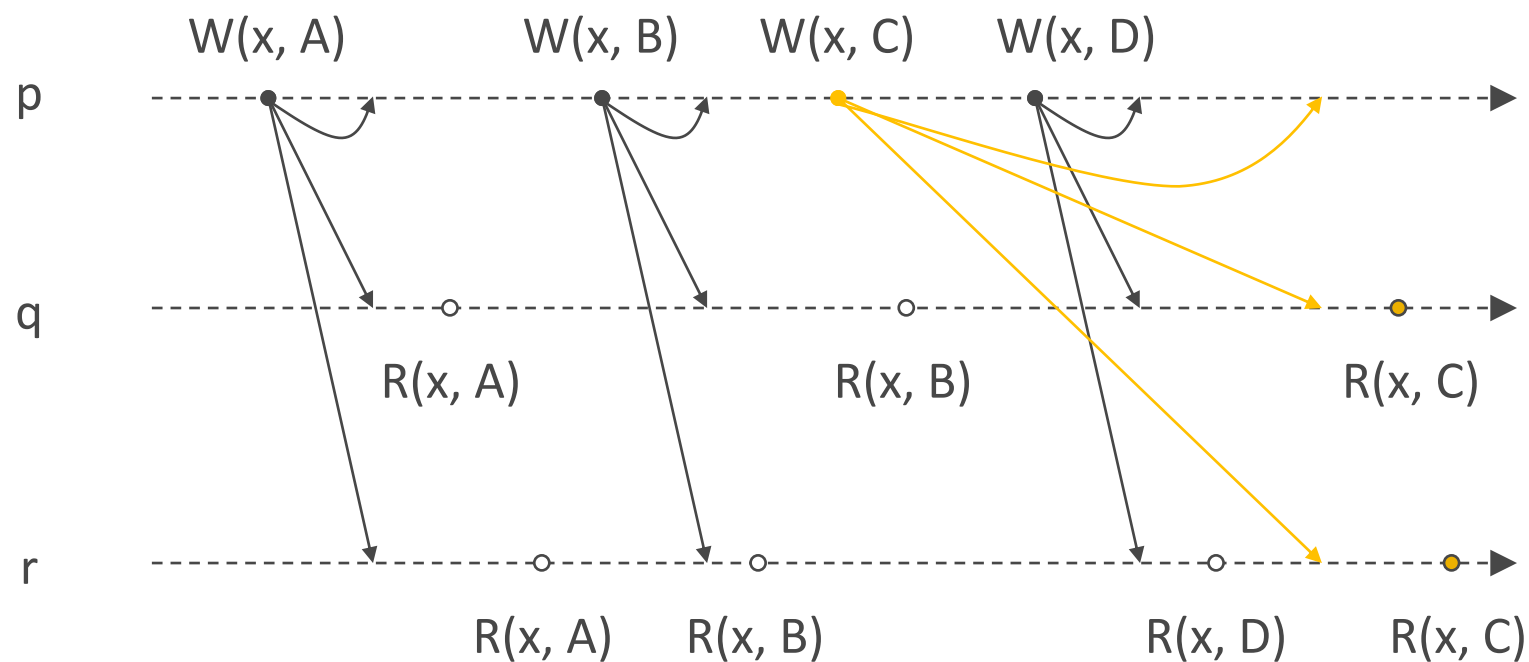
- Čitanje podatka na lokaciji X daje vrijednost koja je posljednja bila zapisana na lokaciju X
 - $W(x, Y)$ – zapis podatka Y na lokaciju x
 - $R(x, Y)$ – čitanje podatka Y s lokacije x
- Značajke modela
 - Primjena globalnog vremena – sinkroni model
 - Ostvaren po uzoru na jednoprosorske sustave
- Smatran je neizvedivim u praksi (međutim Googleova raspodijeljena baza podataka [Cloud Spanner](#) ga podržava jer koristi raspodijeljeni sat TrueTime)

Slijedna konzistentnost (*Sequential consistency*)

- Slijed izvođenja operacija može biti **proizvoljan**, ali svi procesi moraju na **jednak način** vidjeti konačni slijed izvođenja akcija u vremenu.
- Značajke modela
 - Nije potrebno održavati globalni tijek vremena
 - Proces se moraju dogovoriti o globalnom redoslijedu izvođenja akcija u vremenu
- U praksi se najčešće koristi u raspodijeljenim datotečnim sustavima (DFS-ovima) kao što su DEFS, Calypso, Frangipani, xFS, Microsoft Niobe, Ivy DSM, itd.

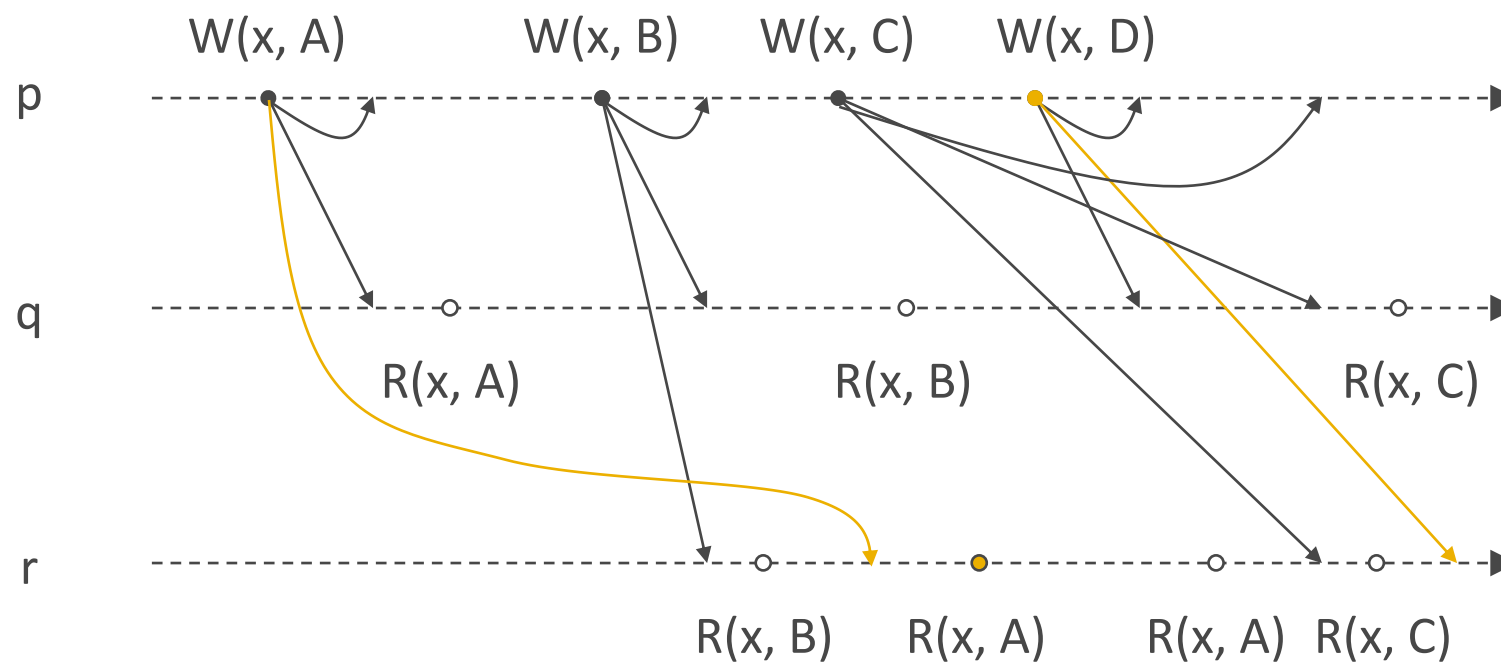
Primjer slijedne konzistentnosti

Čitanje q: **A** \Rightarrow **B** \Rightarrow **D** \Rightarrow **C** (D nije pročitao)

Čitanje r: **A** \Rightarrow **B** \Rightarrow **D** \Rightarrow **C**

Primjer slijedne nekonzistentnosti

Čitanje q:

$A \Rightarrow B \Rightarrow D \Rightarrow C$ (D nije pročitao)

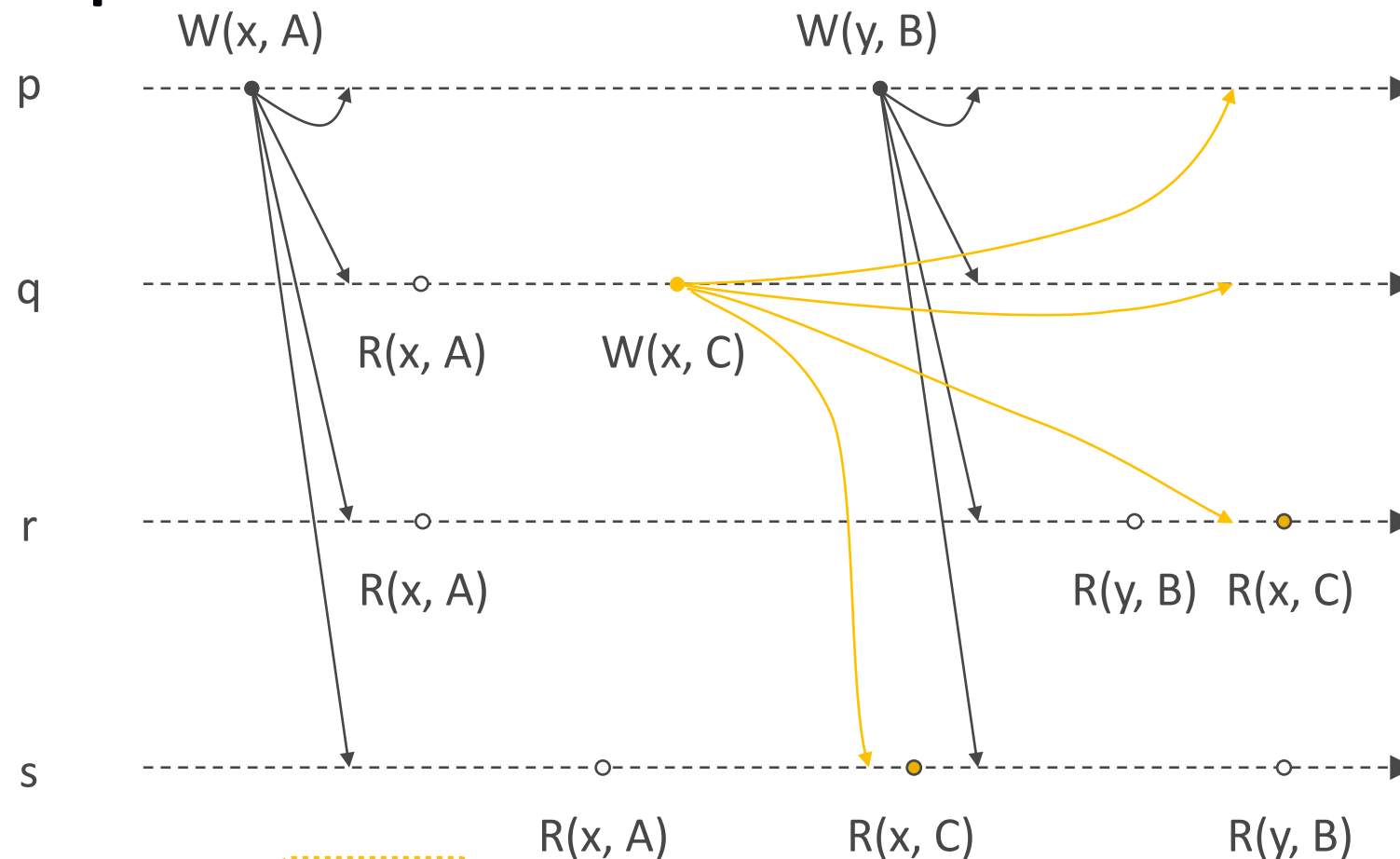
Čitanje r:

$B \Rightarrow A \Rightarrow A \Rightarrow C$

Povezana konzistentnost (*Casual consistency*)

- Redoslijed izvođenja **povezanih** operacija pisanja vidljiv je svim procesima na jednak način, dok redoslijed izvođenja operacija pisanja koje **nisu povezane** svakom procesu može biti prikazan na drugačiji način
- Povezanost operacija
 - Operacija pisanja **W** sadržaja u lokaciju **X** prethodi operaciji čitanja sadržaja **R** iz lokacije **X** čime je operacija **R** povezana s operacijom **W**
 - Dvije operacije pisanja nisu povezane ako ostvaruju istodobno zapisivanje sadržaja u različite lokacije dijeljenog spremnika
- U praksi se koristi u nekim NoSQL bazama podataka kao što su MongoDB i AntidoteDB

Primjer povezane konzistentnosti

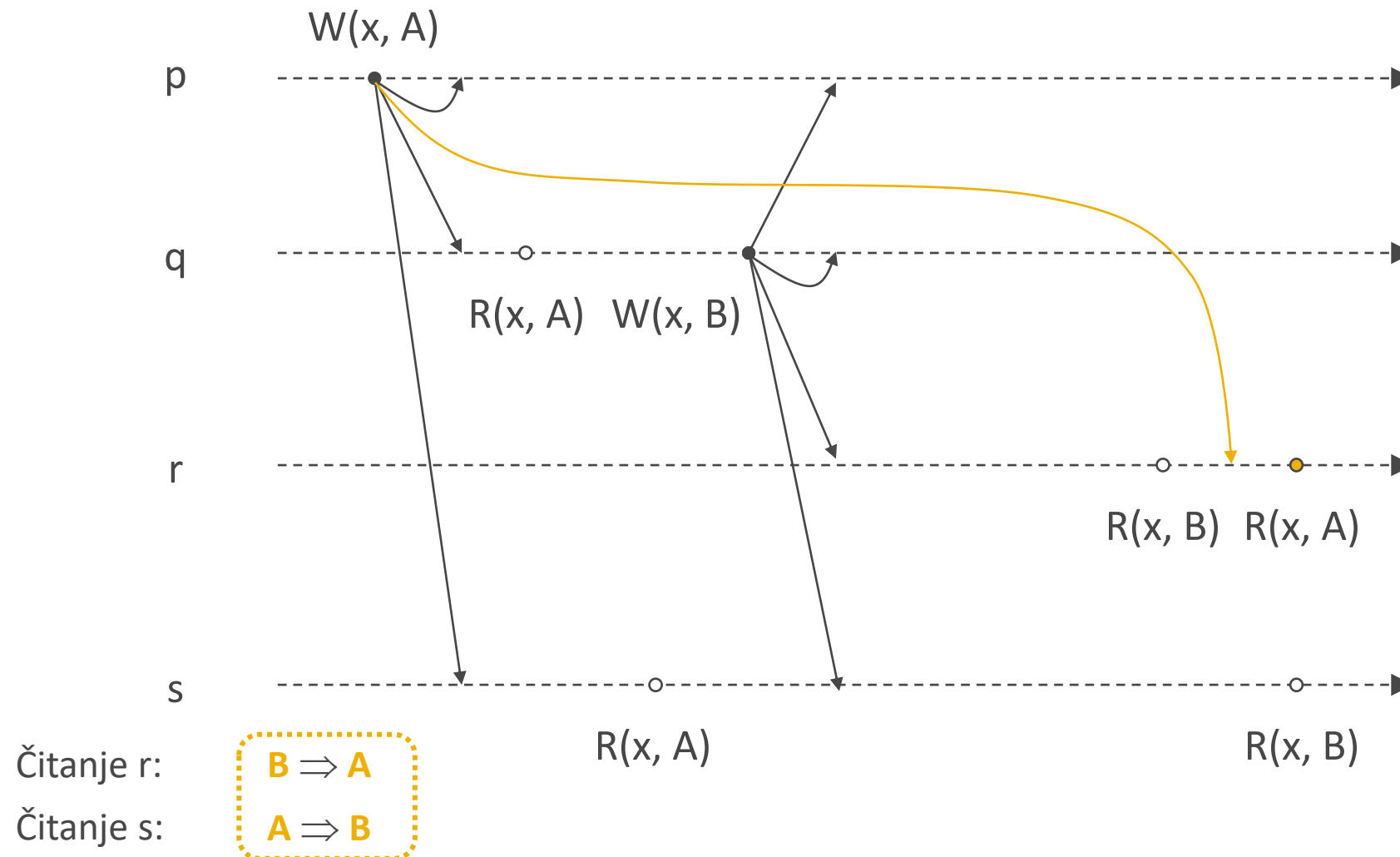
Čitanje r:

$A \Rightarrow B \Rightarrow C$

Čitanje s:

$A \Rightarrow C \Rightarrow B$

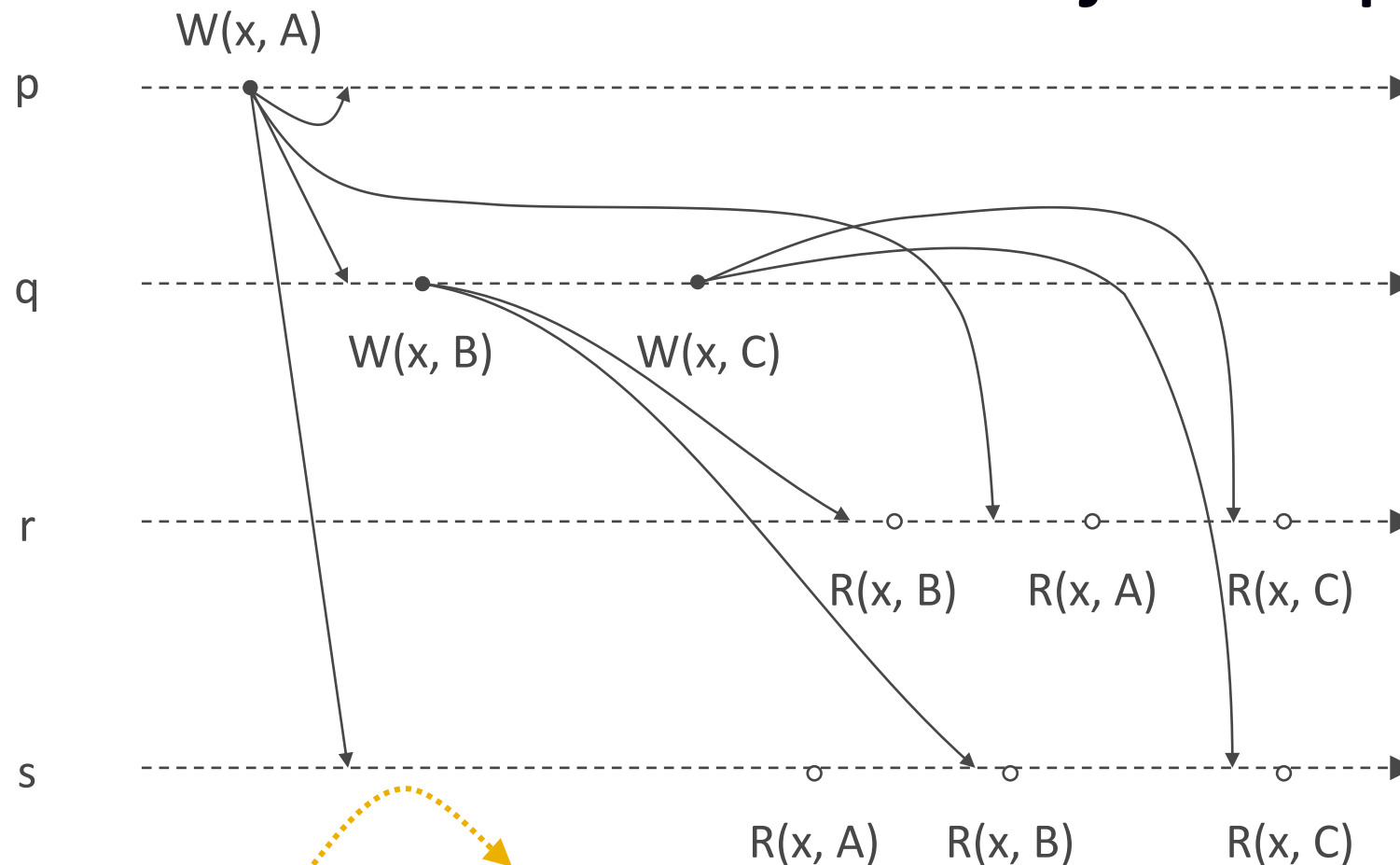
Primjer (ne)povezane nekonzistentnosti

Konzistentnost redoslijeda upisivanja (*FIFO con.*)

- Redoslijed izvođenja operacija pisanja provedenih od strane **jednog** procesa vidljiv je na **jednak** način svim ostalim procesima, ali redoslijed izvođenja operacija pisanja **različitih** procesa može biti vidljiv na **proizvoljan** način ostalim procesima.
- Značajke modela
 - Jednostavno ostvarenje zasnovano na pridruživanju jedinstvenih oznaka svakom zahtjevu za pisanje
 - Jedinstvena oznaka uključuje identifikator procesa i redni broj izvođenja operacije
- U praksi se koristi u nekim raspodijeljenim dijeljenim memorijama

Primjer konzistentnosti redoslijeda upisivanja

Čitanje r:

$B \Rightarrow A \Rightarrow C$

Čitanje s:

$A \Rightarrow B \Rightarrow C$

08.12.2020.

Raspodijeljeni sustavi

22 od 66

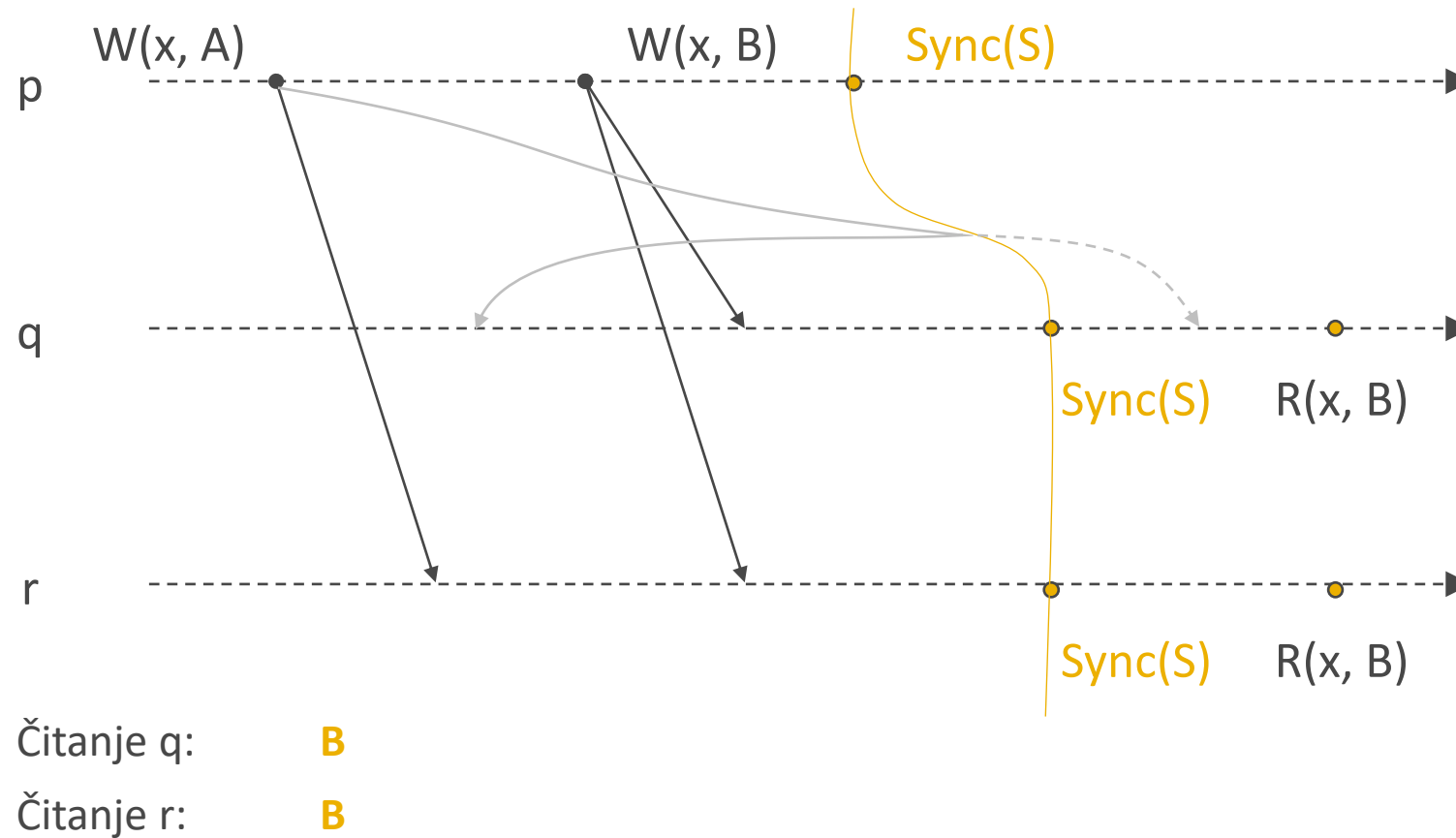
Slaba konzistentnost (*Weak consistency*)

- Ostvaruje se primjenom sinkronizacijskih varijabli koje ostvaruju upravljanje trenucima sinkronizacije replika u raspodijeljenoj okolini
- Operacija sinkronizacije **Sync** (S)
- Primjena sinkronizacijskih varijabli
 - Usklađivanje svih replika zadanog skupa podataka
 - Svi procesi vide istu vrijednost podataka u trenutku nakon što je provedeno usklađivanje podataka – njihova sinkronizacija
 - Slijed akcija nad sinkronizacijskim varijablama vidljiv je na jednak način svim procesima

Slaba konzistentnost (*Weak consistency*)

- Uvjeti primjene i ostvarenja operacije Sync
 - Operacija nad sinkronizacijskom varijablom dovršava se tek nakon što su završene sve prethodno započete operacija pisanja
 - Nove operacije pisanja i čitanja mogu se izvoditi tek nakon završetka izvođenja operacije nad sinkronizacijskom varijablom
- U praksi se koristi u nekim raspodijeljenim strukturama podataka (npr. raspodijeljeno stablo B-Tree)

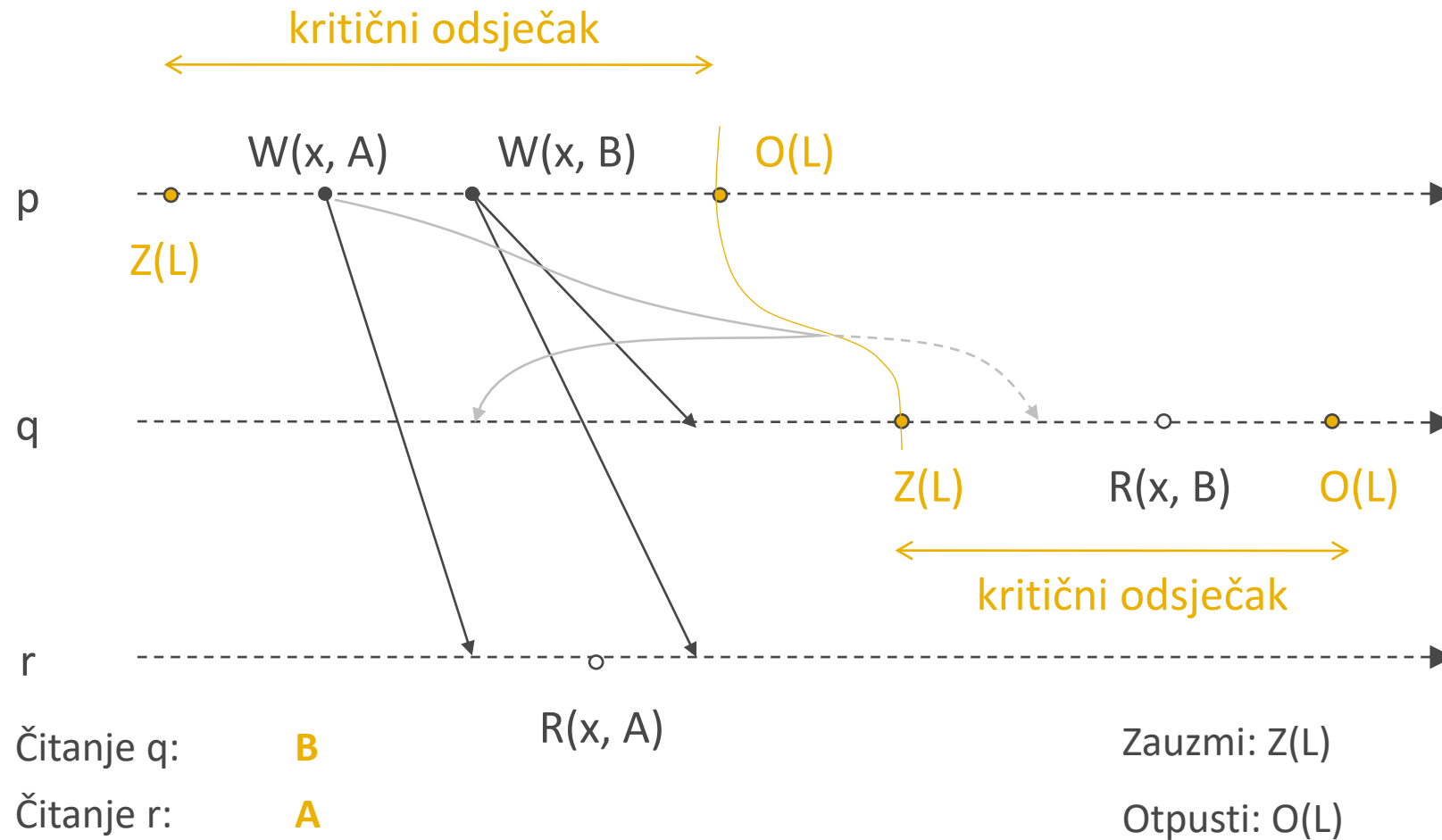
Primjer slabe konzistentnosti

Konzistentnost otpuštanja (*Release consistency*)

- Vrsta konzistentnosti zasnovana na primjeni kritičnih odsječaka
 - Konzistentnost se održava nakon izlaska iz kritičnog odsječaka
 - Izgradnja kritičnih odsječaka ostvarena je primjenom operacija **Zauzmi (Z)** i **Otpusti (O)**
- Operacija **Zauzmi**
 - Ulazak u kritični odsječak
 - Isključivi pristup spremniku podataka
- Operacija **Otpusti**
 - Izlazak iz kritičnog odsječaka, prije izlaska sve lokalne promjene prosljeđuju se svim replikama podataka
 - Dozvoljen pristup spremniku podataka
- U praksi se koristi u nekim raspodijeljenim dijeljenim memorijama (Munin, Adsmith, itd.), a centralizirani model se koristi u programskim jezicima C++ i Javi

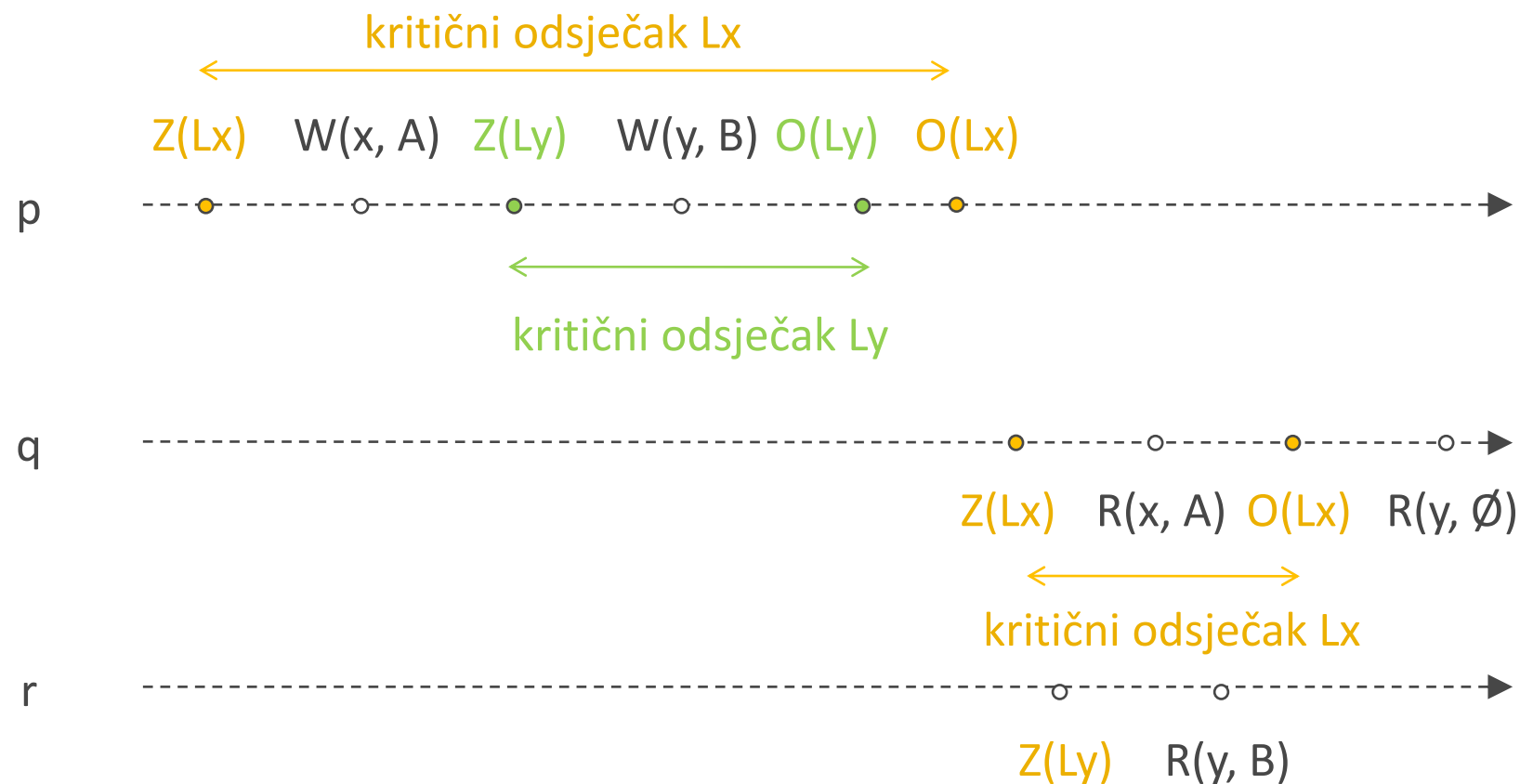
Primjer konzistentnosti otpuštanja

Konzistentnost zauzimanja (*Entry consistency*)

- Konzistentnost zasnovana primjeni sinkronizacijskih varijabli
 - Konzistentnost se održava u trenutku ulaska u kritični odsječak
 - Izgradnja kritičnih odsječaka ostvarenih primjenom operacija **Zauzmi (Z)** i **Otpusti (O)**
- Operacija **Zauzmi**
 - Ulazak u kritični odsječak, početak izvođenja odsječka tek nakon što su usklađene sve vrijednosti replika s posljednjom promjenom
- Operacija **Otpusti**
 - Izlazak iz kritičnog odsječaka
- U praksi se koristi u nekim raspodijeljenim dijeljenim memorijama (Midway, DiSOM, itd.)

Primjer konzistentnosti zauzimanja

Čitanje q: $A \Rightarrow \emptyset$ (nema jamstva za čitanje s lokacije y)

Čitanje r: B

Sadržaj predavanja

- Replikacija i konzistentnost podataka
 - Svrha replikacije podataka
 - Dijeljeni spremnički prostor
- Modeli održavanja konzistentnosti podataka
- Uspostava replikacije podataka

Uspostava replikacije podataka

- Uvod u replikaciju podataka
- Organizacija sustava replika
- Razredba vrsta replika
 - Trajne replike, poslužiteljske replike, korisničke replike
- Održavanje konzistentnosti replika
 - Dohvaćanje promjena stanja replika
 - Prosljeđivanje promjena stanja replika
- Ostvarivanje operacija
 - Operacije pisanja sadržaja
 - Operacije čitanja sadržaja

Uvod u replikaciju podataka

- **Replika** je kopija originalnog podatkovnog objekta (resursa) na nekom drugom računalu u sustavu
- Raspodijeljeni sustav je **konzistentan** u nekom vremenskom trenutku ukoliko su sve replike u njemu nalaze u istom stanju
- **Replikacija** je postupak stvaranja i upravljanja replikama
- Dva glavna problema u sustavu replika:
 - Gdje smjestiti replike?
 - Kako održati konzistentnost replika? (Tko će i kada postavljati i ažurirati replike u sustavu?)

Prednosti i nedostaci replikacije

- Prednosti replikacije
 - Povećanje pouzdanosti sustava (otpornost na kvarove, otpornost na pogreške)
 - Povećanje performansi sustava (skalabilnost, odziv)
- Nedostaci replikacije
 - Nekonzistentnost replika
 - Održavanje konzistentnosti replika može generirati veliku količinu mrežnog prometa

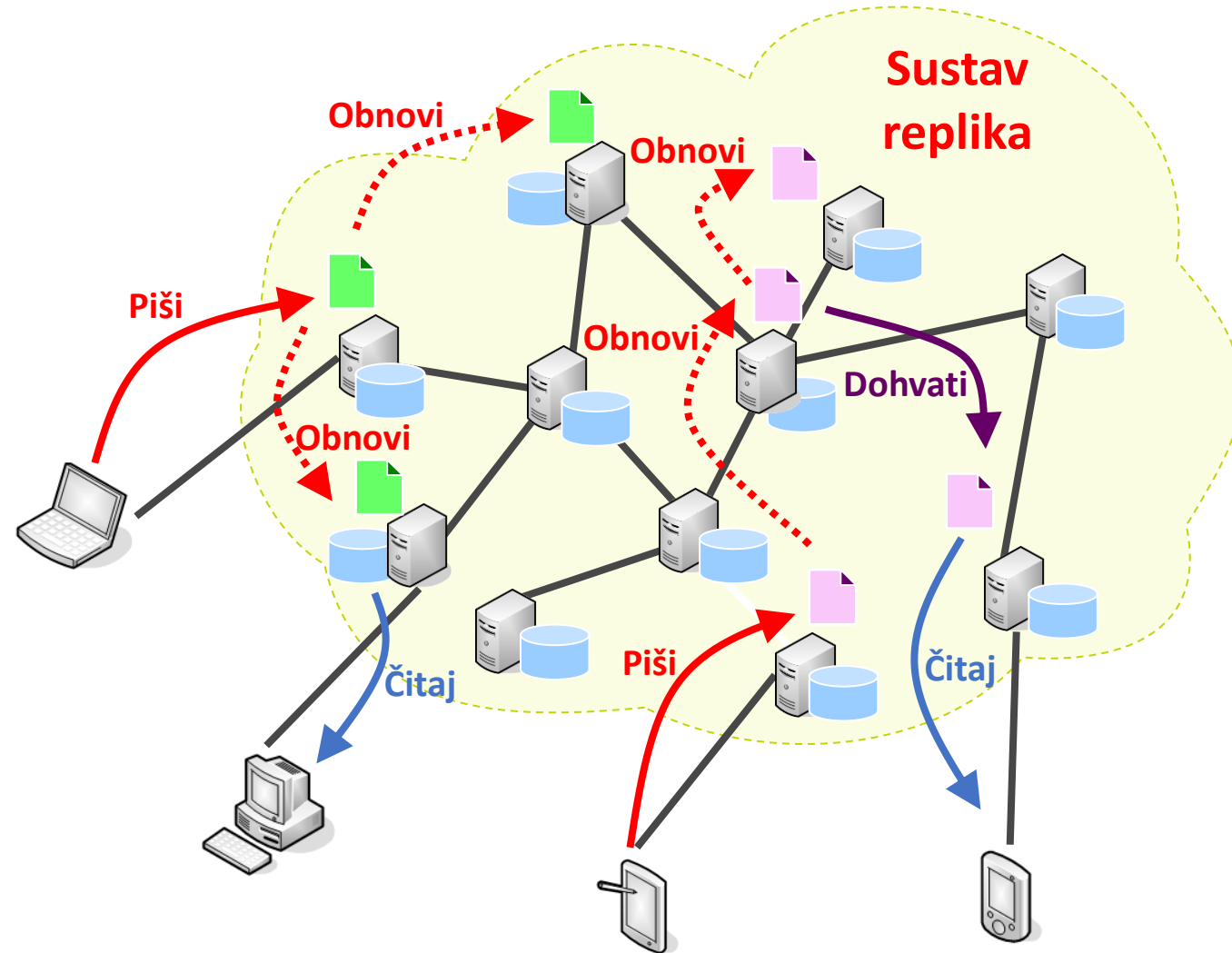
Organizacija sustava replika

- Elementi sustava

- Računala
- Spremnici
- Replike

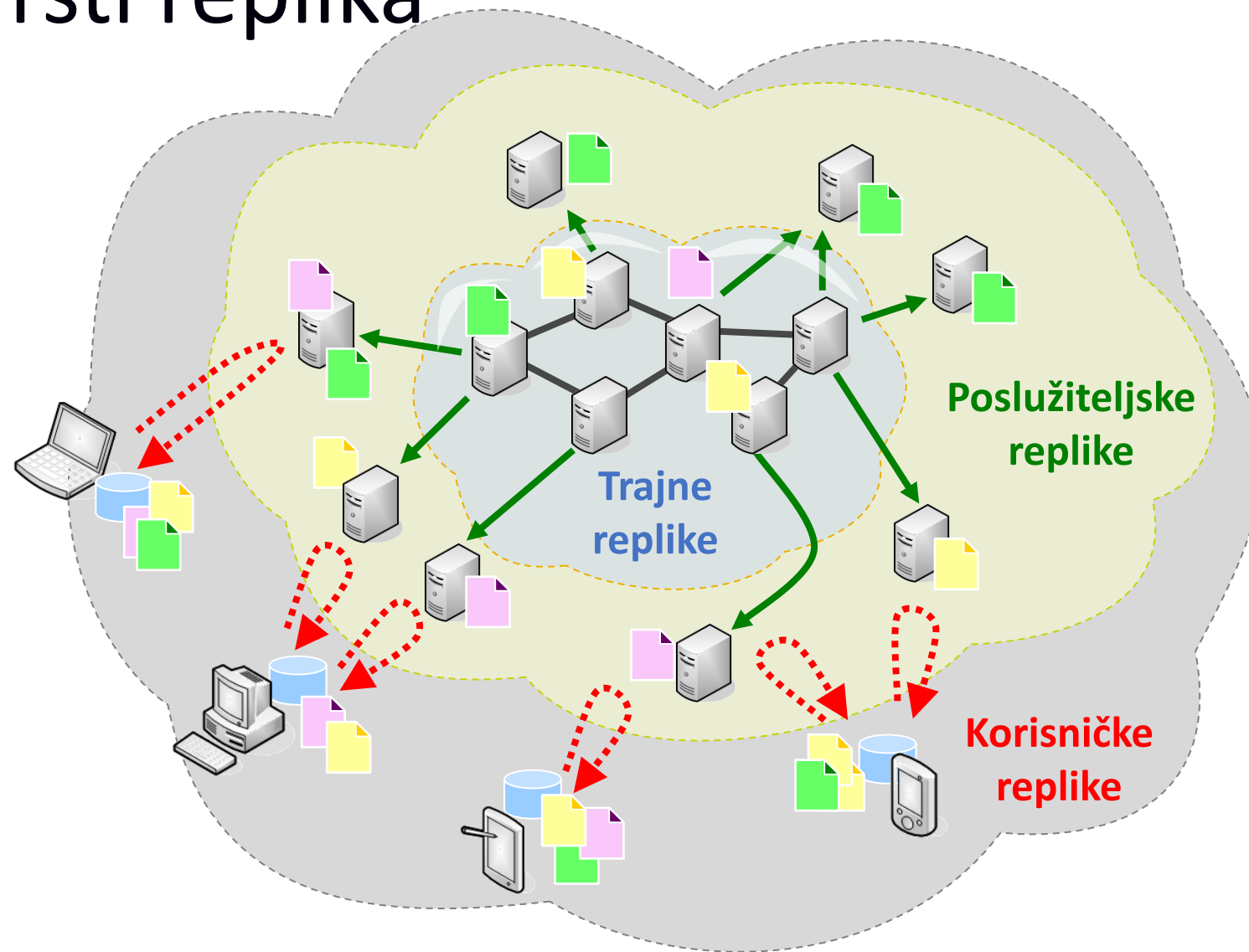
- Operacije

- Čitaj
- Piši
- Dohvati
- Obnovi

Razredba vrsti replika

- Vrste replika
 - Trajne
 - Korisničke
 - Poslužiteljske

Trajne replike (1)

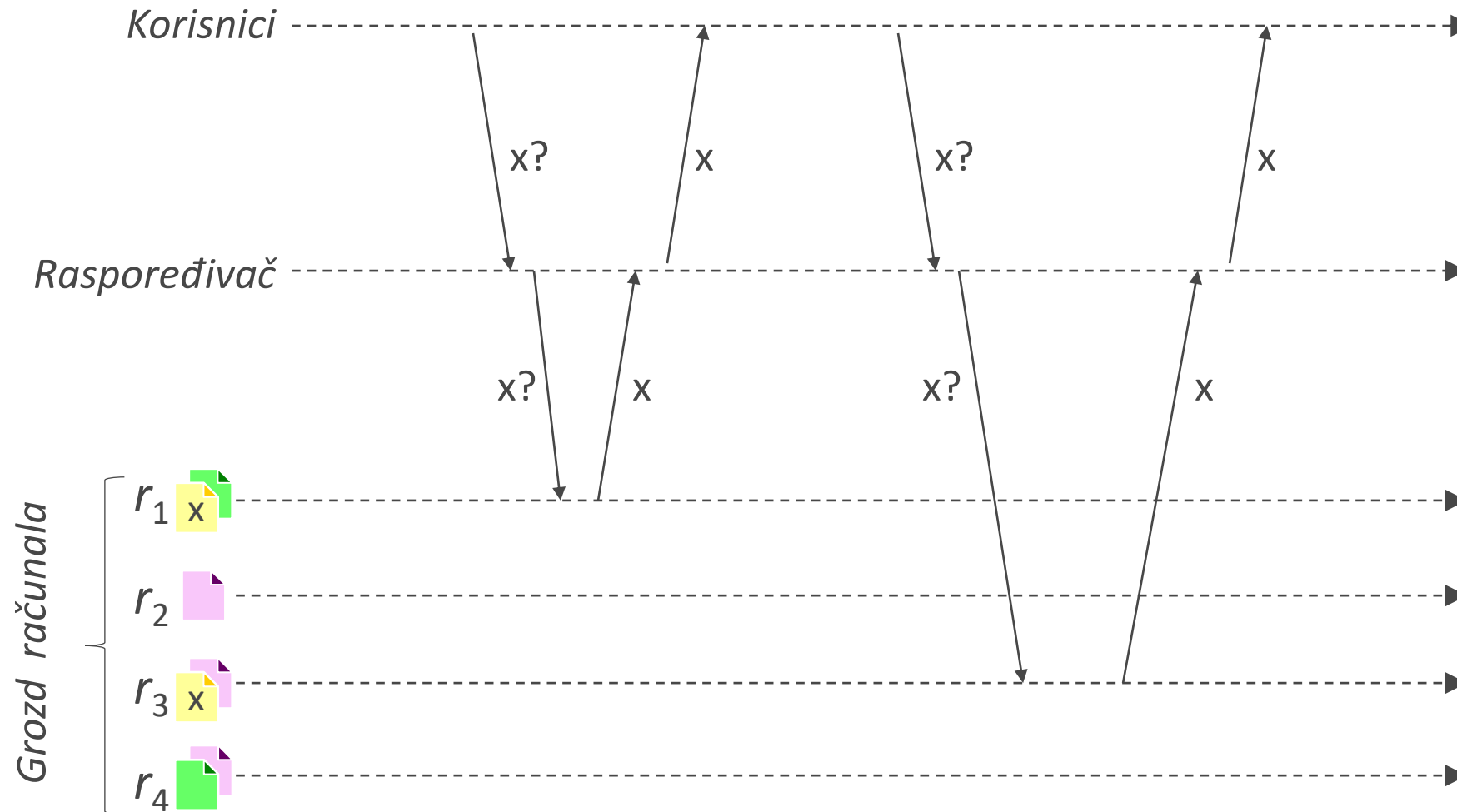
- Početni skup replika postavljen na skupu računala povezanih lokalnom mrežom
 - Grozdovi poslužitelja
 - Replikacijski poslužitelji
- Osnovne značajke
 - Statička organizacija i postavke sustava
 - Većina zahtjeva je čitanje podataka
 - Raspoređivanje zahtjeva na dostupne replike

Trajne replike (2)

- Organizacija grozda poslužitelja
 - Raspoređivač je pristupna točka sustava koja sadrži informacije koje opisuju poslužitelje unutar grozda
 - Raspoređivač prihvaća i prosljeđuje zahtjeve poslužiteljima
 - Odabir poslužitelja ostvaruje se tako da se ostvari optimalno raspoređivanje opterećenja po replikama koje se nalaze na poslužiteljima
 - Poslužitelji prihvaćaju zahtjev te prosljeđuju rezultate obrade
- Primjer: **zastupnik (reverse proxy) poslužitelja weba**

Primjer uporabe trajnih replika

$x?$ – zahtjev za dohvat replike tipa X, x – sadržaj replike tipa X

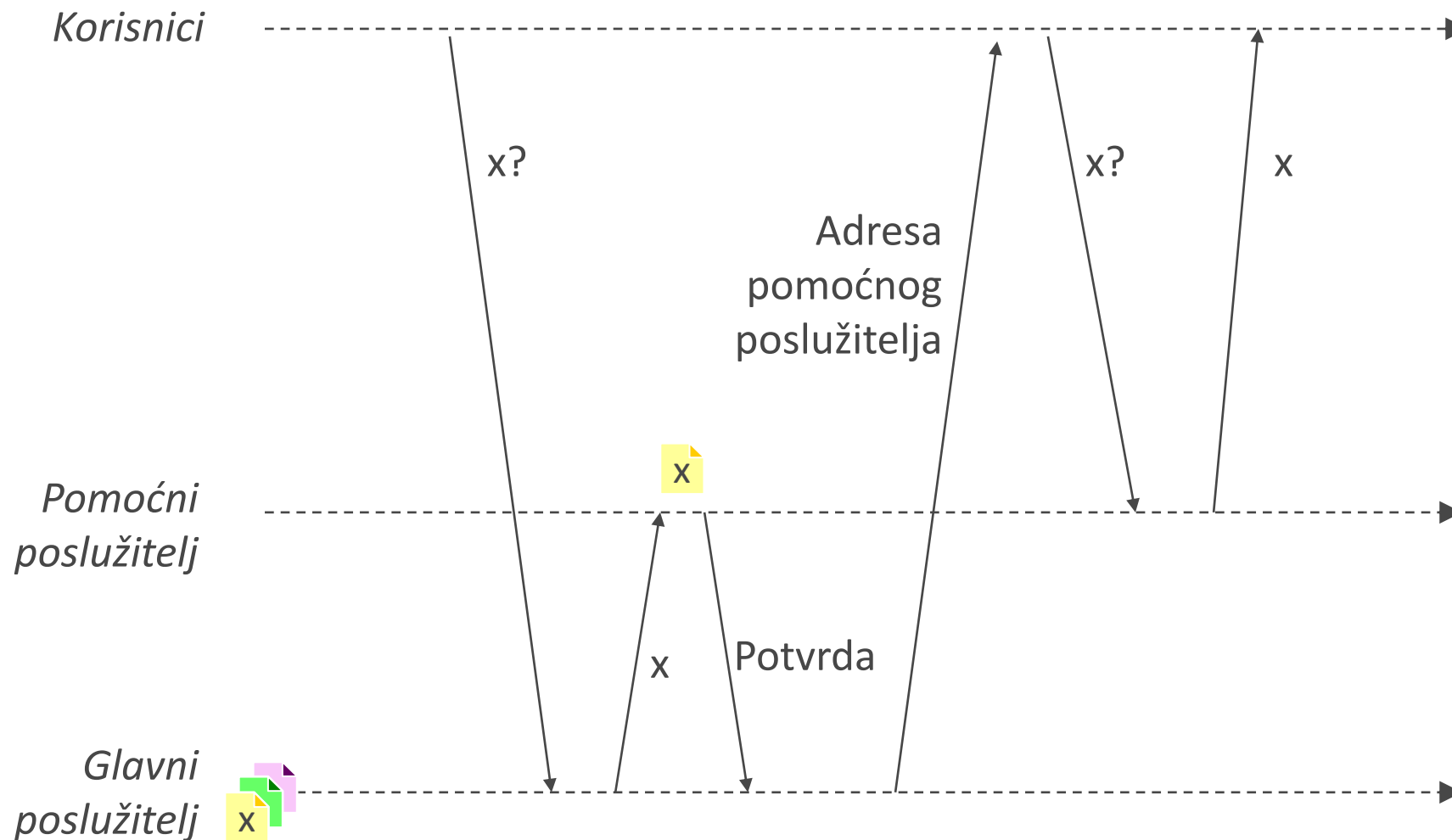

Poslužiteljske replike

- Poslužitelj sadrži trajne replike koje su dostupne korisnicima
 - U slučaju povećanja potražnje podataka, poslužitelj započinje postupak repliciranja podataka
 - Poslužitelj prosljeđuje replike traženih podataka privremenim poslužiteljima
- Osnovne značajke
 - Poslužitelj prati vlastito opterećenje
 - Odabir i raspoređivanje replika ostvaruje se dinamički tijekom rada sustava
- Primjer: regionalna raspodjela opterećenja poslužitelja weba, poslužitelji za VoD (*video on demand*) kod IPTV-a

Primjer uporabe poslužiteljskih replika

x? – zahtjev za dohvat replike tipa X, x – sadržaj replike tipa X

Korisničke replike (1)

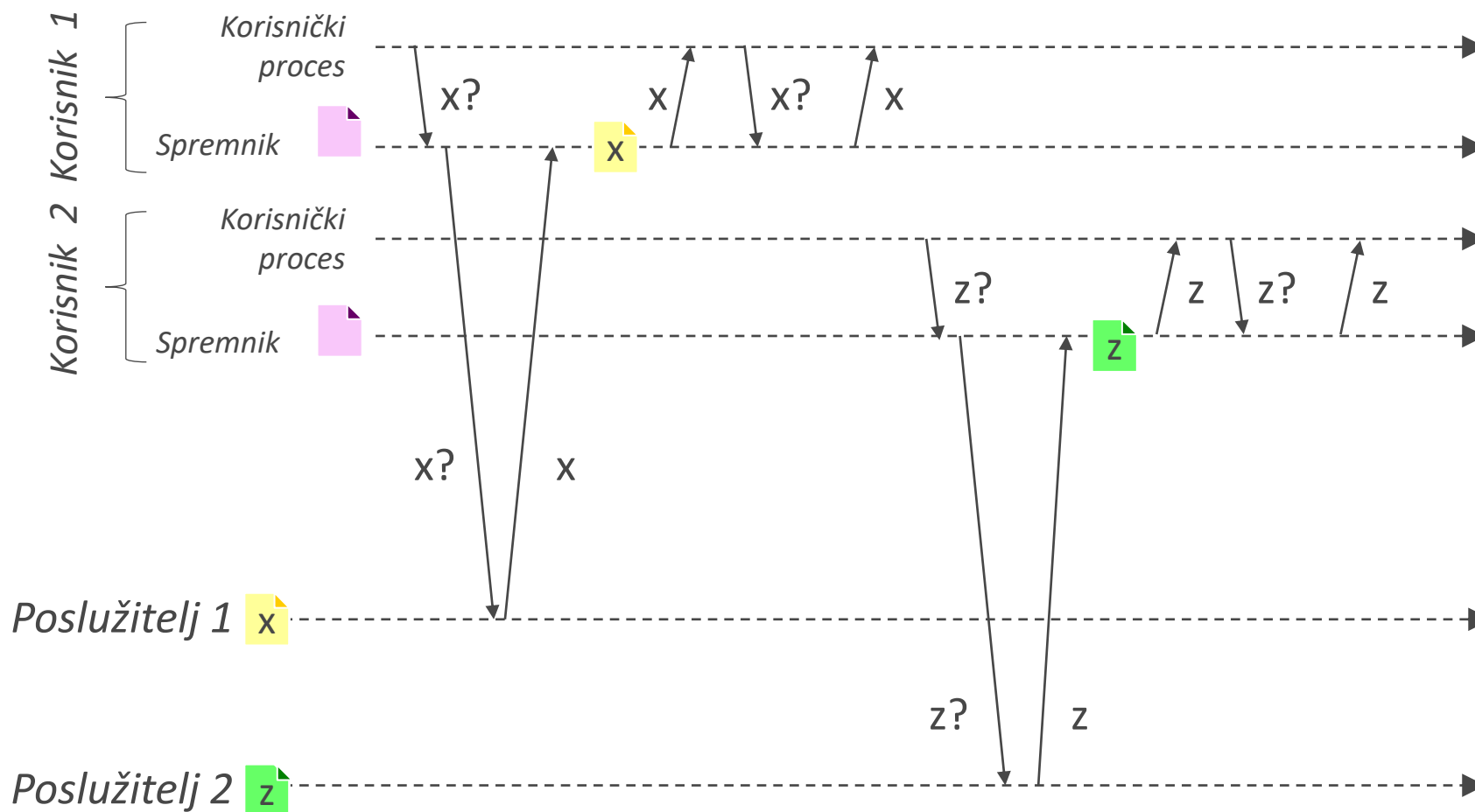
- Korisnički programi koriste lokalni spremnik
 - Dohvaćeni podaci spremaju se u lokalni spremnik
 - U slučaju potrebe za istim podacima, podaci se dohvaćaju iz lokalnog spremnika
 - Potrebno je održavati konzistentnost lokalnog spremnika s poslužiteljem s kojeg su podaci dohvaćeni
 - Lokalni spremnik može biti na istom računalu kao i korisnički programi ili na dijeljenom računalu u lokalnoj mreži
- Osnovne značajke
 - Najpovoljnije je koristiti u slučajevima kada se najčešće provode operacije čitanja
 - Smanjuje se vrijeme dohvata podataka
 - U slučaju kada nekoliko korisnika dijeli lokalni spremnik povećava se učinkovitost primjene korisničkih replika

Korisničke replike (2)

- Korisnici ostvaruju replikaciju podataka u lokalnom spremniku
 - Svaki podatak koji korisnik želi dohvatiti s udaljenog poslužitelja prvo traži u lokalnom spremniku
 - Ako se traženi podatak ne nalazi u lokalnom spremniku dokument se dohvaća s udaljenog poslužitelja
 - Ako se podatak već nalazi u lokalnom spremniku, dokument se dohvaća iz lokalnog spremnika
- Primjer: **priručno spremište (*cache*) preglednika weba, *forward proxy cache* u lokalnoj mreži klijenata**

Primjer uporabe korisničkih replika

$x?$ – zahtjev za dohvat replike tipa X, x – sadržaj replike tipa X

Uspostava replikacije podataka

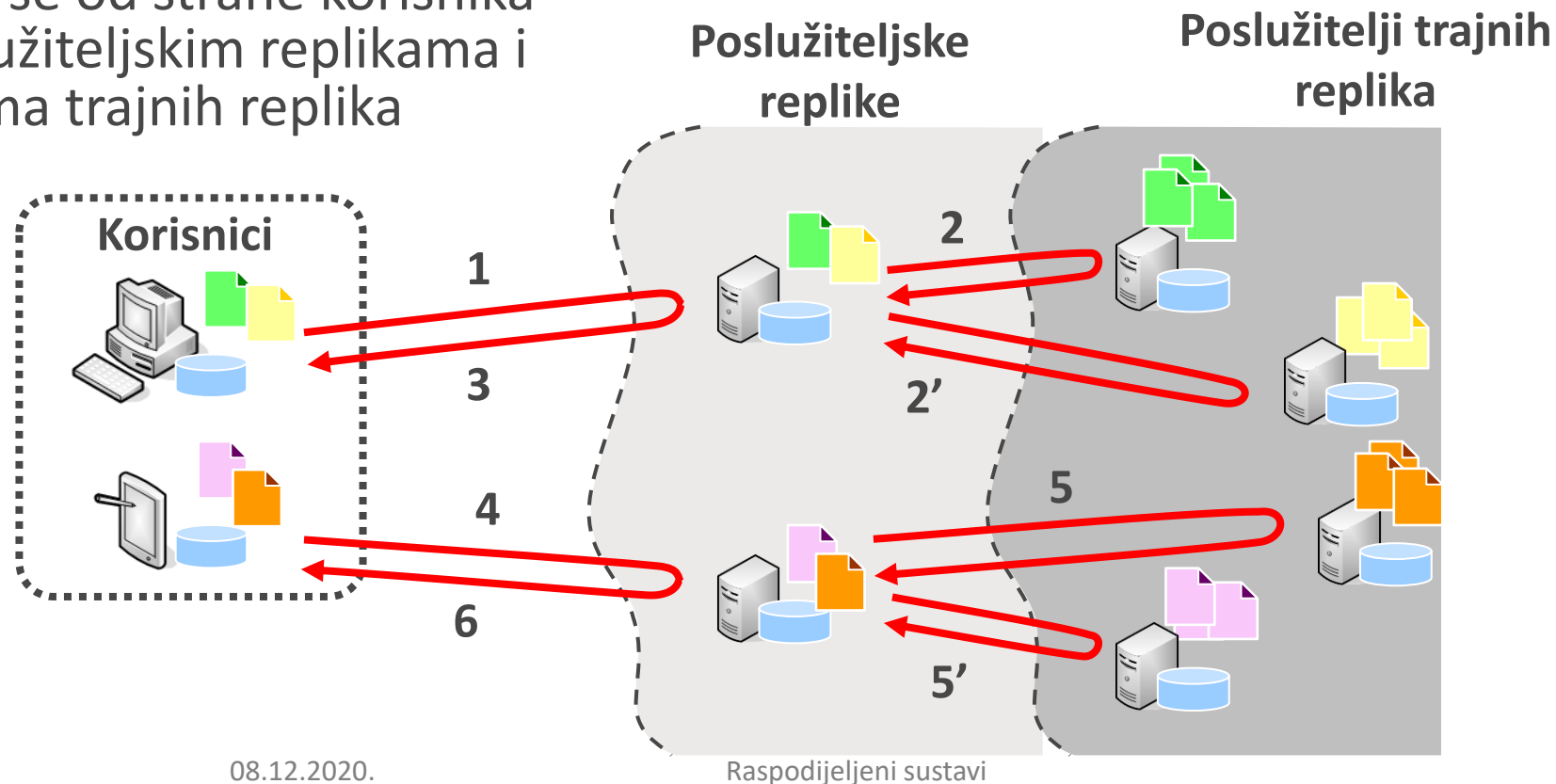
- Uvod u replikaciju podataka
- Organizacija sustava replika
- Razredba vrsta replika
 - Trajne replike, poslužiteljske replike, korisničke replike
- Održavanje konzistentnosti replika
 - Dohvaćanje promjena stanja replika
 - Prosljeđivanje promjena stanja replika
- Ostvarivanje operacija
 - Operacije pisanja sadržaja
 - Operacije čitanja sadržaja

Održavanje konzistentnosti replika

- Obnavljanje stanja replika
 - Korisničke i poslužiteljske replike je potrebno usklađivati s promjenama stanja trajnih replika
 - Obnavljanje sadržaja replika može biti ostvareno u trenutku promjene sadržaja ili u trenutak prije ostvarivanja pristupa replici
- Osnovne metode održavanja konzistentnosti sadržaja replika
 - Dohvaćanje promjena sadržaja (*pull*)
 - Prosljeđivanje promjena sadržaja (*push*)

Dohvaćanje promjena sadržaja (1)

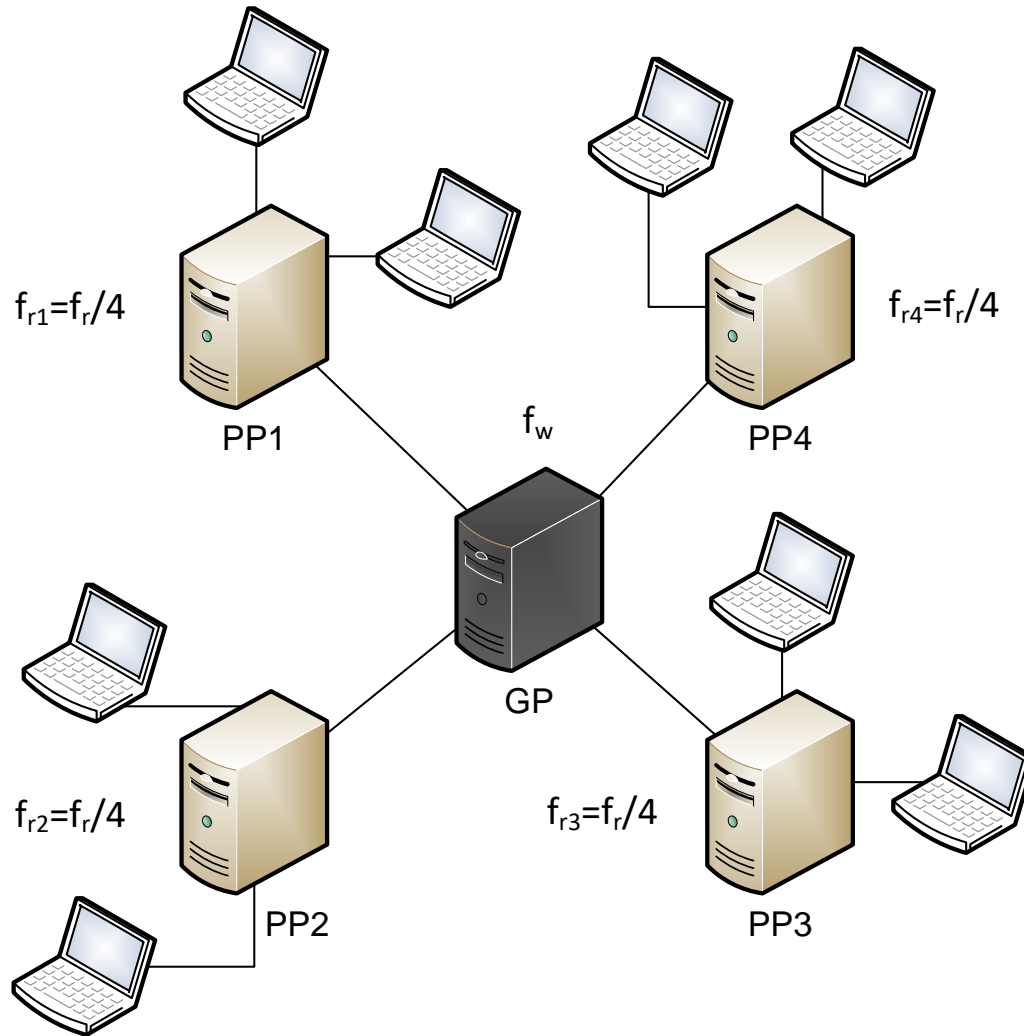
- Korisnici dohvaćaju promjene sadržaja trenutak prije pristupa replikama
- Primjenjuju se od strane korisnika prema poslužiteljskim replikama i poslužiteljima trajnih replika

Dohvaćanje promjena sadržaja (2)

- Značajke dohvaćanja promjena sadržaja
 - Pogodno za korištenje u slučajevima **čestih izmjena** sadržaja replika tj. kad je frekvencija promjene sadržaja (pisanja) puno veća od frekvencije čitanja
 - Poslužitelji trajnih replika ne moraju znati broj i identitet korisnika
 - Smanjuje se mrežno opterećenje i rasterećuje poslužitelj replika
 - U slučajevima da lokalno stanje replike nije obnovljeno povećava se vrijeme dohvata novog stanja replika

Primjer [1]

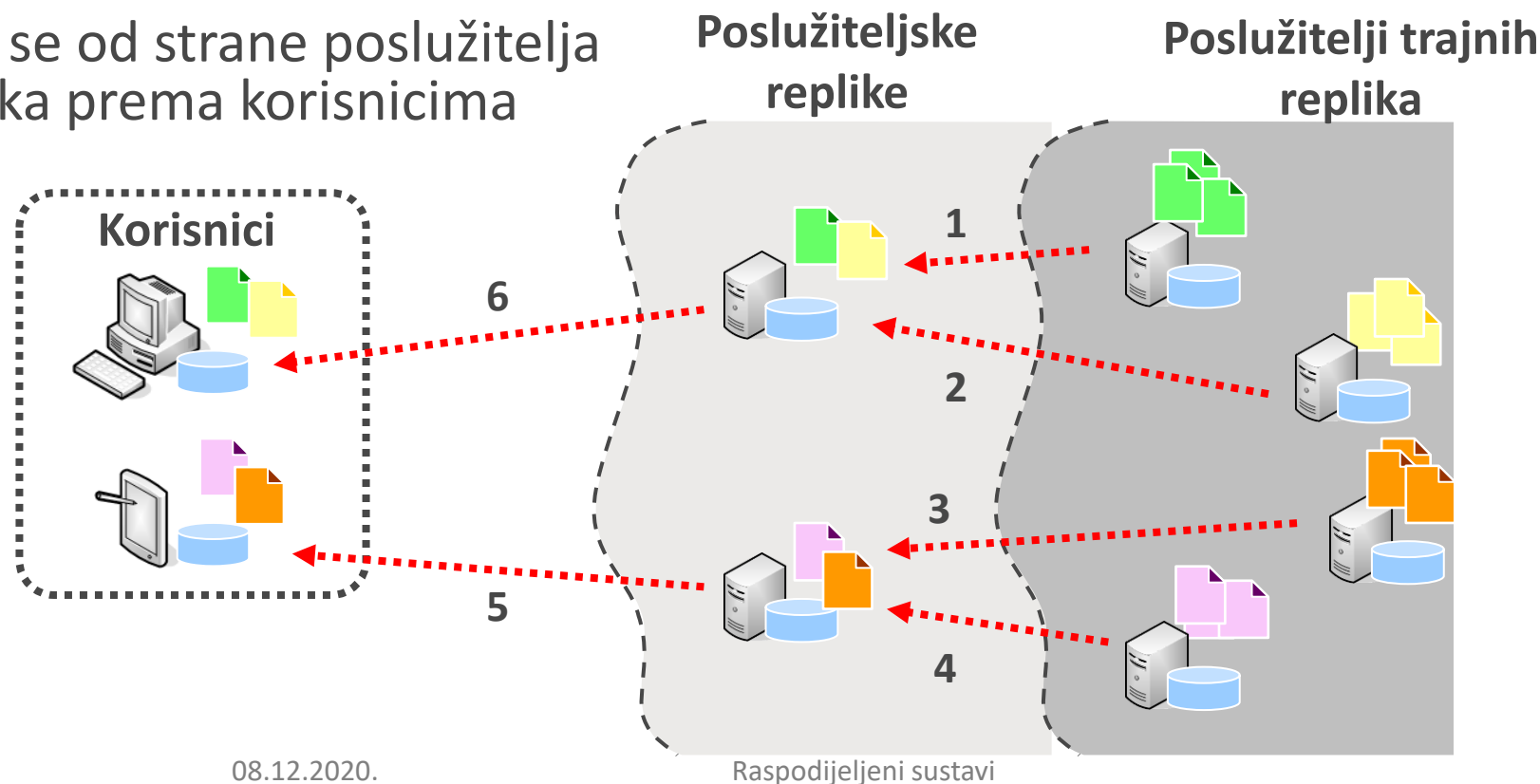
- Klijentski upiti i zahtjevi su ravnomjerno raspoređeni po pomoćnim poslužiteljima
- f_r - frekvencija čitanja
- f_w - frekvencija pisanja (tj. promjene sadržaja)
- Mrežno opterećenje GP-a?

Primjer [2]

- Parametri
 - f_r - frekvencija čitanja
 - f_w - frekvencija pisanja (tj. promjene sadržaja)
 - l_m - veličina poruke (tj. zahtjeva)
 - l_r - veličina replike
 - n – broj (ravnomjerno opterećenih) pomoćnih poslužitelja
- Opterećenje bez replikacije
 - $L1 = f_r \cdot (l_m + l_r)$
- Opterećenje s replikacijom temeljenom na dohvaćanju promjena sadržaja
 - $L2 = f_r \cdot l_m + n \cdot f_w \cdot l_r + (f_r - n \cdot f_w) \cdot l_m$ za $f_r > n \cdot f_w$
 - $L2 = L1$ za $f_r \leq n \cdot f_w$

Prosljeđivanje promjena sadržaja (1)

- Poslužitelji sadržaja prosljeđuju svim replikama promjene stanja sadržaja u trenutku nastanka promjene
- Primjenjuju se od strane poslužitelja trajnih replika prema korisnicima

Prosljeđivanje promjena sadržaja (2)

- Značajke primjene prosljeđivanja sadržaja
 - Ostvarivanje velikog stupnja konzistentnosti
 - Stvaranje dodatnog mrežnog prometa
 - Poslužitelji trajnih replika moraju imati zabilježene adrese svih replika koje obnavljaju i opis njihova stanja
 - U slučaju da neka od replika ukloni dio svojeg stanja, replika obavještava o promjenama stanja poslužitelja trajnih replika
 - Pogodno za korištenje u slučajevima s rijetkim izmjenama sadržaja replika i velikog broja korisnika

Prosljeđivanje promjena sadržaja (3)

- Oblici prosljeđivanja promjena sadržaja
 - Prosljeđivanje novog sadržaja
 - Može se proslijediti samo izmijenjeni dio sadržaja replike ili cjelokupni sadržaj replike
 - Koristi se kad je frekvencija čitanja puno veća od frekvencije pisanja
 - Prosljeđivanje obavijesti o promjenama sadržaja
 - Bolja je od prosljeđivanja novog sadržaja ~~Koristi se~~ kad je frekvencija promjene sadržaja (pisanja) puno veća od frekvencije čitanja, ali je lošija od dohvaćanja promjena sadržaja
 - Prosljeđivanje operacija za promjenu sadržaja
 - Postoje slučajevi kada se ne može primijeniti (npr. fotografije)
 - Zahtjeva dodatnu obradu na izvorištu i odredištu

Primjer [3]

- Parametri
 - I_o – veličina poruke s operacijom za promjenu sadržaja
- Replikacija temeljena na prosljeđivanju novog sadržaja
 - $L3 = n \cdot f_w \cdot I_r$
- Replikacija temeljena na prosljeđivanju obavijesti o promjenama sadržaja
 - $L4 = n \cdot f_w \cdot I_m + n \cdot f_w \cdot (I_m + I_r)$ za $f_r > n \cdot f_w$
 - $L4 = n \cdot f_w \cdot I_m + f_r \cdot (I_m + I_r)$ za $f_r \leq n \cdot f_w$
- Replikacija temeljena na prosljeđivanju operacija za promjenu sadržaja
 - $L5 = n \cdot f_w \cdot I_o$

Uspostava replikacije podataka

- Uvod u replikaciju podataka
- Organizacija sustava replika
- Razredba vrsta replika
 - Trajne replike, poslužiteljske replike, korisničke replike
- Održavanje konzistentnosti replika
 - Dohvaćanje promjena stanja replika
 - Prosljeđivanje promjena stanja replika
- Ostvarivanje operacija
 - Operacije pisanja sadržaja
 - Operacije čitanja sadržaja

Ostvarivanje operacija

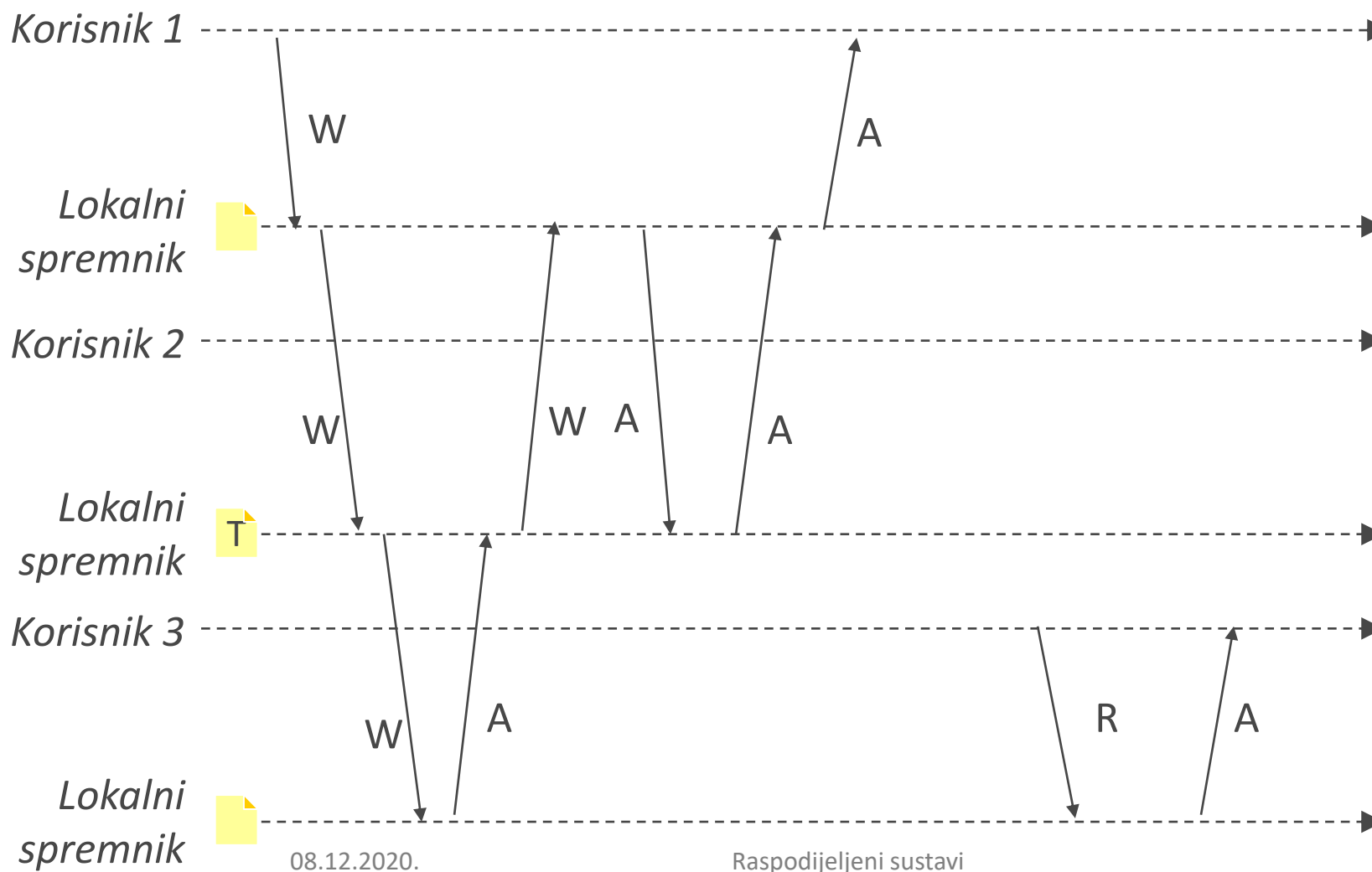
- Održavanje konzistentnosti sadržaja replika tijekom provođenja operacija čitanja i pisanja **od strane korisnika**
- Obnavljanje stanja udaljenih replika
 - Zahtjev za obnavljanje stanja proslijeđuje se udaljenim replikama koje zajednički ostvaruju
- Lokalno obnavljanje stanja replika
 - Replike se dohvaćaju na računalo domaćin te se operacije provode lokalno

Obnavljanje stanja udaljenih replika (1)

- Model ostvarivanja operacija čitanja i pisanja
 - Zahtjevi za obnavljanje stanja prosljeđuju se udaljenoj trajnoj replici za zadani sadržaj
 - Udaljena trajna replika ostvaruje lokalnu promjenu sadržaja i prosljeđuje zahtjev za pisanje svim ostalim replikama u sustavu
 - Ostale replike nakon promjene sadržaja šalju potvrde te zatim trajna replika prosljeđuje potvrdu korisniku
 - Operacije čitanja se provode na lokalnoj replici ili bilo kojoj drugoj replici u sustavu replika

Obnavljanje stanja udaljenih replika (2)

W – Pisanje, R – Čitanje sadržaja, A – Rezultat, F – Dohvat replike

Obnavljanje stanja udaljenih replika (3)

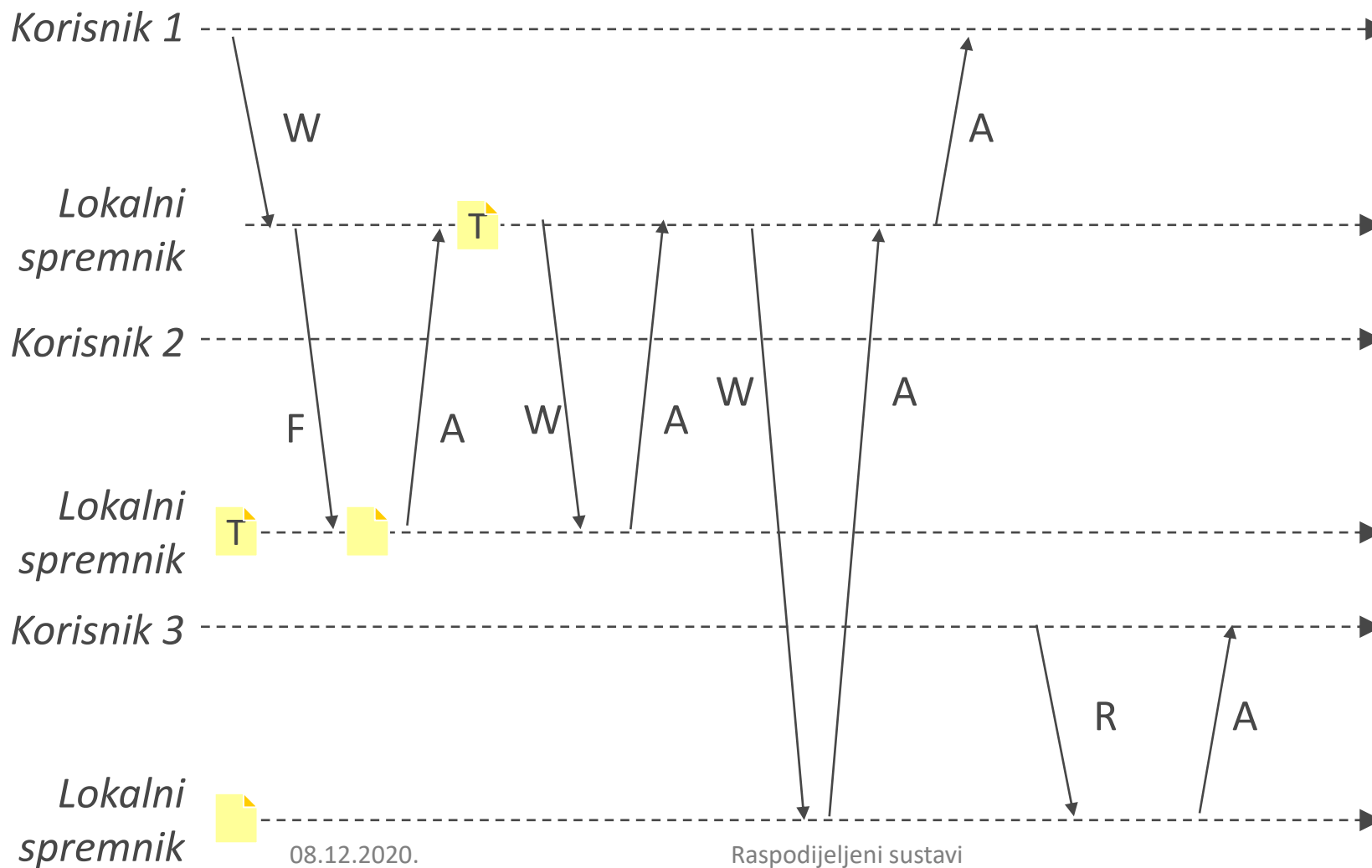
- Značajke modela obnavljanja stanja udaljenih replika
 - Omogućava uspostavu slijedne konzistentnosti obzirom da samo glavna replika provodi operacije pisanja
 - Svi korisnici doživljavaju jednak redoslijed izvođenja operacija pisanja u vremenu bez obzira putem koje replike dohvaćaju sadržaj
 - U slučaju velikog broj pomoćnih replika, izvođenje operacije pisanja može zahtijevati značajnu količinu vremena potrebu za provođenje operacije pisanja na svim pomoćnim replikama

Lokalno obnavljanje stanja replika (1)

- Model ostvarivanja operacija čitanja i pisanja
 - Trajna replika se dohvaća na računalo domaćin
 - Provodi se operacija pisanja
 - Promjene ostvarene na trajnoj replici u lokalnom spremniku prosljeđuju se svim ostalim replikama u sustavu
 - Operacije čitanja se provode na lokalnoj replici ili bilo kojoj drugoj replici u sustavu replika

Lokalno obnavljanje stanja replika (2)

W – Pisanje, R – Čitanje sadržaja, A – Rezultat , F – Dohvat replike

Lokalno obnavljanje stanja replika (3)

- Značajke modela lokalnog obnavljanja stanja replika
 - Uzastopne operacije pisanja mogu biti provedene u kratkom vremenu na računalu domaćinu
 - Rezultati provođenja uzastopnih operacija mogu biti agregirani u jednu operaciju pisanja koja se provodi na pomoćnim replikama u raspodijeljenoj okolini
 - Korisnici koji čitaju sadržaj mogu pristupiti vlastitim lokalnim replikama neovisno o trajnoj replici

Usporedba modela replikacije u sustavima

	Baza podataka	P2P	WWW
Upravljanje	Centralizirano	Raspodijeljeno	Centralizirano
Povezanost	Čvrsta	Labava	Čvrsta
Raspoređivanje	Centralizirano	Raspodijeljeno	Centralizirano
Vrsta većine operacija	Pisanje i čitanje	Čitanje	Čitanje
Pouzdanost	Predvidiva	Nepredvidiva	Predvidiva
Raznorodnost sredstava	Ne	Da	Ne

Dodatne informacije (1)

- Knjige
 - S. Tanenbaum, M. van Steen: "Distributed Systems: Principles and Paradigms", Prentice Hall, 2002. (Poglavljje: Consistency and Replication)
 - H. Attiya, J. Welch: "Distributed Computing: Fundamentals, Simulations, and Advanced Topics", Wiley, 2004. (Poglavljje: Distributed Shared Memory)

Dodatne informacije (2)

- Znanstveni radovi
 - S. Goel, S. Buyya: "Data Replication Strategies in Wide-Area Distributed Systems", u: Enterprise Service Computing: From Concept to Deployment (ur. R. Qiu), pp.211-241, IGI Global, 2006.
<http://www.buyya.com/papers/DataReplicationInDSChapter2006.pdf>
 - P. Padmanabhan, L. Gruenwald, A. Vallur, M. Atiquzzaman: "A Survey of Data Replication Techniques for Mobile and Ad-Hoc Network Databases", Journal of Very Large Data Bases, Vol. 17, pp. 1143-1164, 2008.
<http://www.cs.ou.edu/~database/documents/VLDB08.pdf>

Pitanja za učenje i ponavljanje

- Objasnite vezu između replikacije i konzistentnosti.
- Objasnite način replikacije u HDFS-u.
- Objasnite poštuje li se slijedna konzistentnost u slijedu izvođenja operacija prikazanom na slajdu 17.
- Objasnite poštuje li se povezana konzistentnost u slijedu izvođenja operacija prikazanom na slajdu 20. ukoliko pretpostavimo da je operacija pisanja podatka B (uzročno) povezana s operacijom pisanja podatka A.
- Skicirajte slijedni dijagram korištenja poslužiteljskih replika.
- Skicirajte slijedni dijagram lokalnog obnavljanja stanja replike.

Pitanja za učenje i ponavljanje - nastavak

- U sustavu replika koji se sastoji od glavnog poslužitelja i $n=6$ podjednako opterećenih pomoćnih poslužitelja, izračunajte prosječno mrežno opterećenje glavnog poslužitelja za sljedeće metode održavanja konzistentnosti: a) pull, b) push s prosljeđivanjem novog sadržaja c) push s prosljeđivanjem operacija za promjenu sadržaja i d) push s prosljeđivanjem obavijesti o promjeni sadržaja. Pri tome pretpostavite da korisnike poslužuju samo pomoćni poslužitelji, da je prosječna frekvencija upita $f_u=500$ upita/s, prosječna frekvencija promjena $f_p=4$ promjene/min te da su prosječne veličine replika, upita/odgovora i operacija za promjenu sadržaja replika $l_r=800$ kb, $l_p=10$ kb i $l_o=600$ kb.